

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ณัฐวิวัฒน์ นิมิตรมงคล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2559

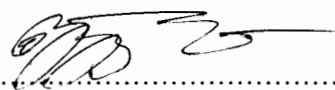
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

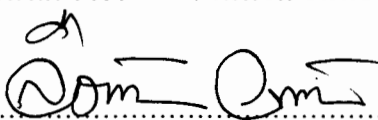
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ฅัญฐ์วัฒน์ นิมิตรมงคล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

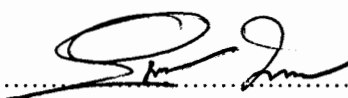
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

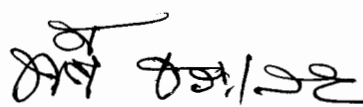
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีธ์ ธาระเสนา)
วันที่...27....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ....2559.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง
จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งงานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน
ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอาจารย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ (อาจารย์ที่ปรึกษา) ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข
ให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้ง ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ, ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ และนาย ชีระชัย
อินทร์สุวรรณ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย
รวมถึงคอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและให้การสนับสนุนผู้ศึกษาเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน
ความกรุณาของอาจารย์และทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อของประชาชนเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง
ด้วยดี ตลอดจนเพื่อนและน้อง ๆ ที่คอยถามไถ่ด้วยความห่วงใยที่ร่วมทุกข์สุขตลอดระยะเวลา
การศึกษา และกราบขอบพระคุณบุพการีผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างกับผู้วิจัย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน
ที่มีได้เอื้อนามไว้ ณ ที่นี้

ณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล

57930199: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: พฤติกรรม/ การจัดการขยะมูลฝอย/ เขตสวนหลวง

ณัฐวิวัฒน์ นิมิตรมงคล: พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร (BEHAVIOUR ON WASTE MANAGEMENT AMONG PEOPLE LIVING IN KHET SUANLUANG, BANGKOK) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: นันทวัน อินทชาติ, ปร.ค., 99 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 380 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน คือ ทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi-square) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ . 05

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้ซ้ำ อยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมา คือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นลำดับสุดท้าย ส่วนผล การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

57930199: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: BEHAVIOR/ WASTE MANAGEMENT/ KHET SUANLUANG

NATAWAT NIMITMONGKOL: BEHAVIOUR ON WASTE MANAGEMENT
AMONG PEOPLE LIVING IN KHET SUANLUANG, BANGKOK. ADVISOR: NANTAWAN
INTACHAT, Ph.D. 100 P. 2016.

The purpose of this study was twofold. First, it aimed at examining behavior on waste management among people living in Khet Suanluang, Bangkok. Also, this study intended to investigate factors correlating with their behavior on waste management as classified by gender, age, educational level, occupation, monthly household income, and number of family members. The subjects participating in this study were people from 380 households. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The descriptive statistical tests, including percentage, means, and standard deviation were used. Also, the test of Chi-Square was administered at a pre-set significant level of 0.05.

The results of this study revealed that the level of behavior on waste management among people living in Khet Suanluang, Bangkok was found at a good level. Specifically, their behavior in relation to recycling was rated at a good level, followed by the one relating to reducing waste, and reusing, respectively. In addition, it was shown that there was no statistically significant relationship between the subject's behavior on waste management and their monthly income and number of family members. Finally, a statistically significant relationship was found between the subject's behavior on waste management and their gender, age, educational level, and occupation at a significant level of 0.05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการจัดการขยะ	8
สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร	10
นโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย.....	15
แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร.....	21
ข้อมูลทั่วไปของเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เกณฑ์การแปลผล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	57
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	62
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	69
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	91
ภาคผนวก ค.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	สรุปค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ประจำปีงบประมาณ 2558 ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 (รวม 365 วัน).....	12
2	ปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ กลุ่มกรุงเทพใต้ ปีงบประมาณ 2558 ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 (รวม 365 วัน).....	14
3	จำนวนประชากรในชุมชนเขตสวนหลวง	32
4	การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
5	การวิเคราะห์ตัวแปรตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
6	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนของประชากรในชุมชนเขตสวนหลวง.....	49
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	55
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	57
9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการใช้ซ้ำ.....	59
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่.....	60
11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในภาพรวม	61
12	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย	62
13	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย	63
14	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับพฤติกรรมในการจัดการ ขยะมูลฝอย	64
15	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับพฤติกรรมในพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอย	65
16	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนกับพฤติกรรมใน การจัดการขยะมูลฝอย	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย.....	68
18 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	69
19 ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	69
20 ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ด้านการใช้ซ้ำ.....	70
21 ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	71

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	สรุปค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยของ กทม. ปีงบประมาณ 2554-2558.....	2
2	ค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอย เขตสวนหลวง ปีงบประมาณ 2554-2558	2
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
4	ค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยของ กทม. ปีงบประมาณ 2554-2558	13

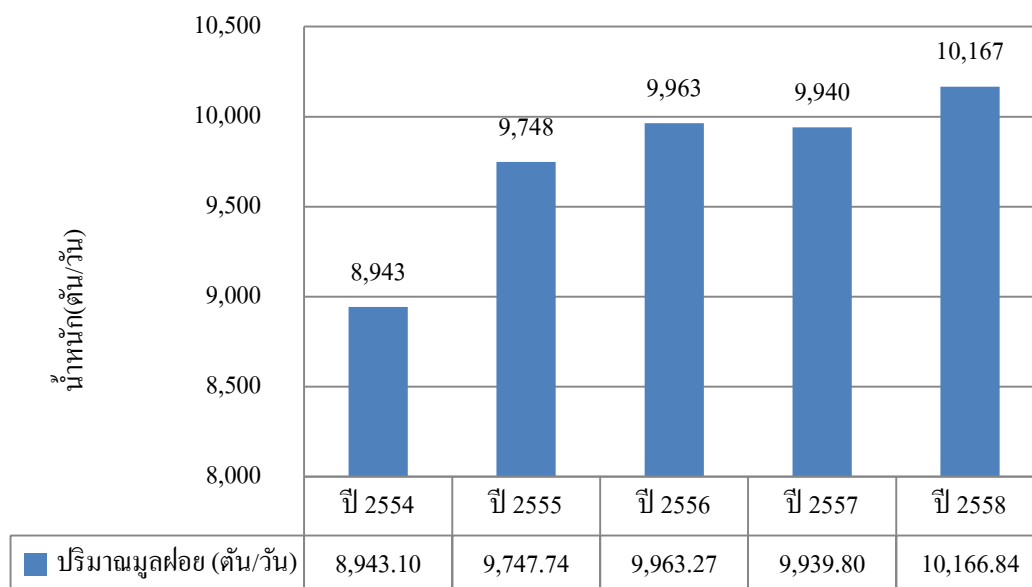
บทที่ 1

บทนำ

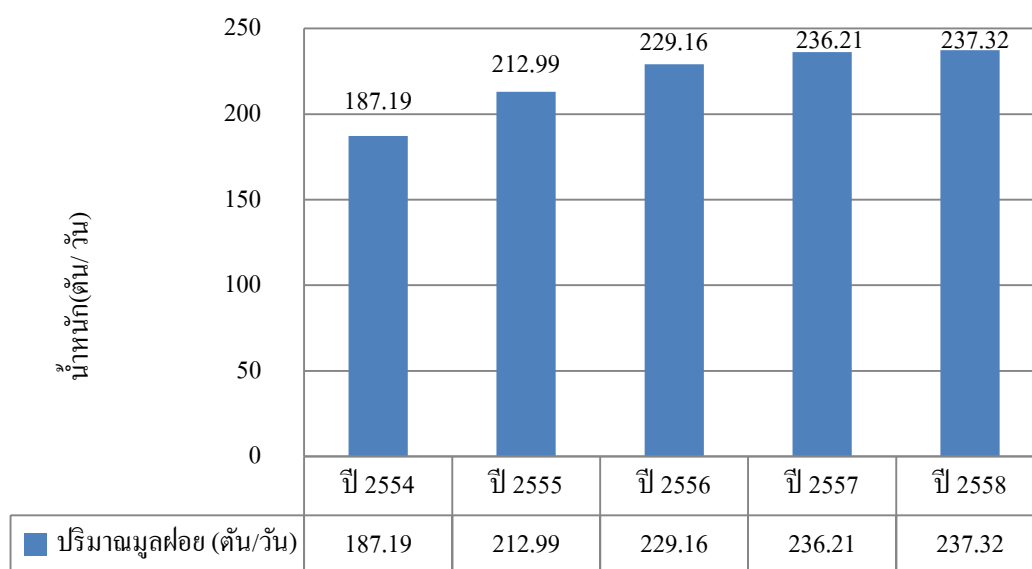
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติ และงบประมาณที่เกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับแนวทางการบริหารจัดการมลพิษรูปแบบใหม่ที่เน้นการส่งเสริม และอนุรักษ์ไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ (Resource conservation and recovery) โดยมีสาระสำคัญ คือ การป้องกันการเสื่อมโทรม หรือการสูญสิ้นไป และนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติที่อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อให้เกิดสมดุลและเป็นรากฐานในการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมมลพิษ, 2554)

ปริมาณขยะในประเทศไทยนับวันปริมาณขยะจะเพิ่มปริมาณมากขึ้นทุกปี โดยปี 2556 กรมควบคุมมลพิษ ได้ทำการสำรวจข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศใหม่ทั้งหมด โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวน 7,782 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาล จำนวน 2,271 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5,510 แห่ง และกรุงเทพมหานคร โดยการใช้แบบสำรวจ และลงพื้นที่ภาคสนาม พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศมีจำนวน 26.77 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาถึง 2 ล้านตัน โดยขยะมูลฝอยจำนวนดังกล่าวได้รับการให้บริการเก็บขน และนำไปกำจัดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4,179 แห่ง (ร้อยละ 54) โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดแบบถูกต้อง จำนวน 7.2 ล้านตัน (ร้อยละ 27) กำจัดแบบไม่ถูกต้อง 6.938 ล้านตัน (ร้อยละ 26) ปริมาณขยะมูลฝอยที่ไม่ได้รับการเก็บขนทำให้เกิดค้ำองสะสมทั่วประเทศถึง 19.941 ล้านตัน และมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกคัดแยก นำกลับไปใช้ประโยชน์ หรือรีไซเคิล 5.1 ล้านตัน (ร้อยละ 19) (กรมควบคุมมลพิษ, 2557) โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร มีปริมาณขยะมูลฝอย ปีงบประมาณ 2557 เท่ากับ 3,628,028,49 ตัน ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน) 9,939.80 ตัน, ปีงบประมาณ 2558 เท่ากับ 3,710,896. ตัน ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน) 10,166.84 ตัน ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2557 ค่าเฉลี่ย 227.04 (ตัน/ วัน) คิดเป็นร้อยละ 2.28 ดังในภาพ 1 และภาพ 2 แสดงปริมาณขยะมูลฝอยที่จัดเก็บในกรุงเทพมหานคร และเขตสวนหลวง ที่จัดเก็บได้ ประจำปีงบประมาณ 2554-2558 (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

ภาพที่ 1 สรุปค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยของ กทม. ปีงบประมาณ 2554-2558
(สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยเขตสวนหลวง ปีงบประมาณ 2554-2558
(สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

จากภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอย กรุงเทพมหานคร ปีงบประมาณ 2554-2558 เมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ปี ย้อนหลังพบว่า มีแนวโน้มปริมาณมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2557 ที่มีปริมาณมูลฝอยลดลงเล็กน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับทุกเขตในเขต กทม. ได้ แล้ว พบว่า เขตสวนหลวง มีขยะเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังแสดงในภาพ 2 ปีงบประมาณ 2554-2558 เมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ปีย้อนหลัง พบว่า มีแนวโน้มปริมาณมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นเดียวกัน (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

เขตสวนหลวง มีชุมชนทั้งหมด จำนวน 45 ชุมชน จำแนกเป็นชุมชนแออัด 11 ชุมชน ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร 8 ชุมชน และชุมชนเมือง 26 ชุมชน ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ประกาศกำหนดเป็นชุมชนแล้วทั้ง 45 ชุมชน มีจำนวนประชากรในชุมชน จำนวน 44,920 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 22,367 คน เพศหญิง จำนวน 23,466 คน จำนวนบ้านเรือน 7,506 หลัง มีพื้นที่ชุมชนทั้งหมด 2,077.71 ไร่ คิดเป็น (ร้อยละ 14.04) (สำนักงานกรุงเทพมหานคร, 2558)

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับนโยบาย จำเป็นต้องมีการประยุกต์หลักการด้าน 3Rs (Reduce Reuse Recycle) เข้ากับระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด และการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้นก่อนที่จะนำไปกำจัดขั้นสุดท้าย อย่างถูกหลักวิชาการ (กรมควบคุมมลพิษ, 2554) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในเขตสวนหลวง ให้มีการจัดการขยะอย่างถูกวิธี สามารถคัดแยกขยะ และการใช้ซ้ำ จนสามารถนำขยะมาใช้ประโยชน์ได้ในบางส่วน นำไปใช้ประโยชน์ในรูปของทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งคิดว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยแก้ไขปัญหามลพิษ ยังเป็นการลดการเกิดขยะที่แหล่งกำเนิด ลดการสูญเสียพลังงานจากการคัดแยกที่ปลายทาง เป็นต้น จากปัญหาขยะของเขตสวนหลวง ดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร อย่างถูกวิธีหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูล และแนวทางในการแก้ปัญหาการวางระบบการบริหารจัดการขยะในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

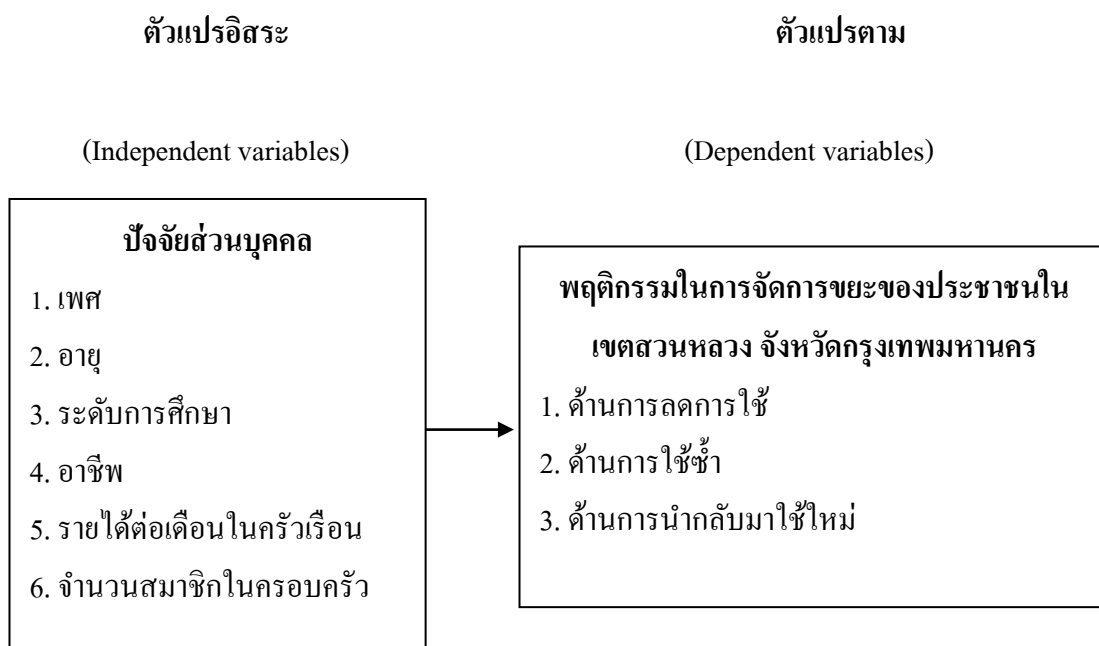
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน เขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

สมมติฐานของการวิจัย

1. เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
5. รายได้ต่อเดือนในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง
จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย แนวคิดเกี่ยวกับ
พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ในการศึกษาวิเคราะห์ สกัดตัวแปรตาม โดยใช้แนวคิด 3Rs
(Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) จากกรมควบคุมมลพิษ เกี่ยวกับ ด้านการลดการใช้
ด้านการใช้ซ้ำ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ มาใช้เป็นตัวแปรตาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิจัย
มาศึกษาวิเคราะห์ สกัดตัวแปรอิสระของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556), พรรณา แลถิ่นกลาง (2555),
กิตติ วิชาวงศ์ (2554), เพ็ญพิศ ชันแกล้ว (2552), วลัยพร สกุลพอง (2551), ชัชวาลย์ พุทธิพน
(2551) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยโดยใช้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือน
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ ดังนี้

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการขยะในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการขยะในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
3. นำข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษาที่ไปเป็นข้อมูล ให้เขตสวนหลวง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องเหมาะสม และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะในพื้นที่เขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน

เขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ใช้แนวคิด (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs)

จากกรมควบคุมมลพิษดังนี้ 1) ด้านการลดการใช้ 2) ด้านการใช้ซ้ำ 3) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่
สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลแบ่งออกเป็น

1.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย แบ่งออกเป็น

2.1 การลดการใช้

2.2 การใช้ซ้ำ

2.3 การนำกลับมาใช้ใหม่

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ คือ เขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบไปด้วย 45 ชุมชนดังนี้

- 1) วัดใต้ 2) โรงหวาย 3) โมรารวรรณ 1 4) คลองหัวหมาก 5) นาคภายิต 6) วิเศษสุข
- 7) คลองจวน 8) หลังวัดปากบ่อ 9) หัวป่า 10) ร่วมใจ 11) ดาราฉาย 12) หมู่บ้านฮอลลิวูด
- 13) หมู่บ้านเกษมสันต์ 1 14) หมู่บ้านเกษมสันต์ 2 15) ภูมิสุข 16) หมู่บ้านอ่อนนุชทาวน์เฮาส์ 1
- 17) หมู่บ้านเกษรา-จิตติพร 18) หมู่บ้านเมืองทอง 2/ 3 19) หมู่บ้านมหาพลสัมพันธ์ 20) พร้อมใจ
- 21) ประสาทศีล 22) สวนหลวงก้าวหน้า 23) ริมคลองเจ็ดชนิด 24) วัดทองเจ้าพัฒนา 25) อัลก๊อบรอ
- 26) สะและน้อย 27) เอื้ออารีย์ 28) โมรารวรรณ 2 29) คาร์ลอสามีน 30) อัลเอียะดิซอม
- 31) ริมคลองหัวหมากใหญ่ 32) หลังสถานีรถไฟหัวหมาก 33) พัฒนาคลองสะแก
- 34) มุสลิมพัฒนาบ้านป่า 35) แสงสันติ 36.ร่วมพัฒนาบ้านป่า 37.พัฒนาริมคลองบ้านป่า
- 38.คลองสะแก 39.แหลมทองพัฒนา 40) เจริญพัฒนาถาวร 41) ชรรมานุรักษ์ 42) ถนนพระราม 9
- 43) หัวหมากเกาะกลาง 44) สมานมิตรพัฒนา 45) มิตรไมตรี (สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร, 2558)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ ประชาชนที่เป็นตัวแทนของครัวเรือนในเขตสวนหลวง จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวนบ้านเรือน 7,506 หลัง (สำนักงานเขตสวนหลวง, 2558)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2559
รวมระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 5 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ขยะมูลฝอย หมายถึง บรรดาสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งในขณะนั้นคนไม่ต้องการและทิ้งไป รวมถึง เศษผ้า เศษอาหาร มูลสัตว์ ซากสัตว์ ฟันละออง และเศษวัสดุ ที่เก็บกวาดจากเคหะสถาน อาคาร ถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรม และอื่น ๆ

พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การปฏิบัติหรือการกระทำของประชาชน เขตสวนหลวง ที่แสดงออกเป็นกิจวัตรประจำวัน ในการทำให้ขยะมูลฝอยให้หมดไปจากที่พักอาศัย เป็นการดูแลความสะอาดภายในครัวเรือน โดยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การแยก การทำลาย การทิ้งขยะมูลฝอยออกจากครัวเรือน การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมถึง การแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในครัวเรือน

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ของประชาชน ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การลดการใช้ การใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่

การลดการเกิดขยะมูลฝอย หมายถึง การที่ประชาชนเขตสวนหลวง พยายามลดขยะมูลฝอยให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยลดจากแหล่งกำเนิด เช่น เลือกลงใช้ หรือซื้อสินค้าที่ใช้วัสดุ บรรจุภัณฑ์ น้อยที่สุด การไม่สนับสนุน และซื้อสินค้าประเภทใช้ได้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

การใช้ซ้ำ หมายถึง การที่ประชาชนเขตสวนหลวง นำขยะมูลฝอยเศษวัสดุ กลับมาใช้ซ้ำ หรือใช้ซ้ำ เช่น ขวดแก้วที่ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้วนำมาใส่น้ำตาลทราย ถูพลาสติกที่ไม่เปรอะเปื้อนเก็บมาใช้ของอีกครั้ง หรือนำมาใช้เป็นถุงขยะนั้น คือ เป็นการพยายามใช้สิ่งของต่าง ๆ หลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่จะทิ้ง หรือเลือกใช้ของใหม่

การนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การที่ประชาชนเขตสวนหลวง คัดแยกวัสดุรีไซเคิลออกจากขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อนำไปขาย นำกลับมาใช้ใหม่หรือการรู้จักคัดแปลง การซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์อย่างประหยัดและคุ้มค่า ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว ไม้ และโลหะต่าง ๆ เป็นต้น

ประชาชน หมายถึง หัวหน้าครอบครัว สมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมในการจัดการผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี โดยค้นคว้า เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการจัดการขยะ
2. สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอย
3. นโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
4. แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย
5. ข้อมูลทั่วไปของเขตสวนหลวง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการจัดการขยะ

ความหมายของพฤติกรรม

สุเมธ เดียวอิสเรศ (2527) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม คือ กิริยาอาการที่แสดงออก หรือปฏิกิริยาโต้ตอบที่เกิดขึ้น เมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า ซึ่งจะออกมาจากภายนอก หรือภายในร่างกายได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้า หรืออีกนัยหนึ่ง คือ มนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมออกมา เนื่องจากเกิดแรงจูงใจที่จะตอบสนองความต้องการในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

ฉัตรดี คงคั่น (2546) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ทั้งที่สังเกตได้ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตไม่ได้ หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน จะเห็นได้ว่าความหมายของพฤติกรรมตามคำนิยามนี้ เน้นที่การกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ซึ่งต่างจากของ สุเมธ เดียวอิสเรศ

อรพิน แสงสว่าง (2539) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรม (Behavior) ว่าเป็นการกระทำที่แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ หรือปฏิกิริยาตอบสนองที่ได้เลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมที่สุด สำหรับสถานการณ์นั้น ๆ พฤติกรรมของมนุษย์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมภายนอก คือ พฤติกรรมที่มองเห็นได้ด้วยสายตา เช่น การกระทำ การพูด การเดิน การวิ่ง ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่แสดงออกมาให้เห็น และสามารถวัดได้

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2554 ให้ความหมายพจนานุกรมว่า คือ การแสดง
ออกทางกล้ำเนื้อความคิดและความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

ความหมายของขยะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า ขยะ หมายถึง
หยากเชื้อมูลฝอย และคำว่า มูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งของที่ทิ้งแล้วหยากเชื้อกุ่มฝอย หรือคุ่มฝอย
เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติกภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ หรือซากสัตว์
รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 ได้ให้
ความหมายของคำว่า “มูลฝอย” เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก
ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำมูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือ
ที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้ความหมาย
คำว่า ของเสีย หมายถึง ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด
ซึ่งถูกปล่อยทิ้ง หรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น
ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ

ประเภทของขยะมูลฝอย

1. ขยะมูลฝอยเปียก ได้แก่ พวกเศษอาหาร เศษพืชผัก เปลือกผลไม้อินทรีย์วัตถุที่
สามารถย่อยสลายเน่าเปื่อยง่าย มีความชื้นสูง
2. ขยะมูลฝอยแห้ง ได้แก่ พวกเศษกระดาษ เศษหญ้า แก้ว โลหะ ไม้ยาง พลาสติก ฯลฯ
ขยะมูลฝอยชนิดนี้ จะมีทิ้งที่เผาไหม้ไม่ได้ และขยะแห้งเป็นมูลฝอยที่สามารถเลือกวัสดุที่ยังมี
ประโยชน์กลับมาใช้ได้อีก โดยทำการคัดแยกมูลฝอยก่อนนำทิ้ง ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปริมาณ
มูลฝอยที่จะต้องนำไปทำลายลงได้ และถ้านำส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้นี้ไปขาย จะทำให้มีรายได้
กลับมา

3. ขยะมูลฝอยอันตราย ได้แก่ ของเสียที่เป็นพิษมีฤทธิ์กัดกร่อน และระเบิดได้ง่าย
จะต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นวัสดุที่เป็นอันตราย เช่น สารฆ่าแมลง
ถ่านไฟฉายแบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟ หลอดฟลูออเรสเซนต์ สเปรย์ฉีดผม ฯลฯ

กระบวนการกำจัดมูลฝอยนั้น จุดเริ่มต้นที่สำคัญ คือ การผลิต หรือการทิ้งมูลฝอย ดังนั้น
กิจกรรมการทิ้งขยะมูลฝอย จะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น จึงขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ใช้วัสดุนั้น ซึ่งการกำจัด
มูลฝอยในครัวเรือน จึงเป็นความรับผิดชอบของผู้ที่อยู่อาศัยเอง แนวทางในการกำจัดขยะมูลฝอย
ที่ถูกต้อง จึงมีลักษณะดังต่อไปนี้ (พัชรี หอวิจิตร, 2529, หน้า 25)

สถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

ขณะนี้ทั้งประเทศมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอยู่ทั้งหมด 2,490 แห่ง เป็นสถานที่มีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกต้องเพียง 466 แห่ง (ร้อยละ 19) และยังคงมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเทกองกลางแจ้ง การเผาในที่โล่ง เป็นต้น อยู่ถึง 2,024 แห่ง (ร้อยละ 81) จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยสะสมตกค้างเพิ่มขึ้นสูง จากการลงสำรวจพื้นที่ปี 2556 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยสะสมทั้งประเทศมีจำนวนสูงถึง 19.9 ล้านตัน ซึ่งจะเท่ากับการนำตึกใบหยก 2 จำนวน 103 ตึกมาเรียงต่อกัน วิกฤตปัญหาดังกล่าว จึงเป็นโจทย์ใหญ่ของประเทศ และของกรมควบคุมมลพิษที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข

ทั้งนี้เนื่องจากการส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยส่วนหนึ่ง ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น ปริมาณขยะมูลฝอยโดยเฉพาะในพื้นที่เขตเมืองอย่างกรุงเทพมหานคร วัสดุที่แยก 3 ลำดับแรก คือ เหล็ก กระดาษ และแก้ว อาจเป็นการบริหาร เก็บขนรวบรวมมูลฝอยทั้งจากบ้านเรือน แหล่งชุมชน และแหล่งสาธารณะ ยังมีปัญหาด้านประสิทธิภาพการเก็บรวบรวม อันเนื่องมาจากข้อจำกัดในการเก็บค่าบริการ ทำให้ไม่สามารถพัฒนารูปแบบการให้บริการได้ อย่างไรก็ตามการให้บริการในเขตเมือง มีอัตราการเก็บรวบรวมได้มากขึ้น โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างลดลง

การกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตปริมาตร ทั้งในเขตเมืองใหญ่ เช่น เทศบาล และเขตเมืองใหญ่ ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญ ในระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง จะมีการจัดสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกสุขาภิบาล แต่ยังมีปัญหาใน ด้านการดำเนินงาน เนื่องจากขาดการบริหารจัดการ ทั้งในเรื่องงบการดำเนินการ และบุคลากร รวมทั้งเรื่องการเก็บค่าธรรมเนียมขาดประสิทธิภาพ บางแห่งยังมีปัญหามวลชนต่อต้านการแก้ปัญหาไปได้ระดับหนึ่ง แต่ยังมีปัญหาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร ซึ่งต้องการการประสานงาน เพื่อการจัดระบบที่สมบูรณ์ และการสนับสนุนจากส่วนกลาง ด้านวิชาการ และบริหารจัดการ

สำหรับขยะมูลฝอยอุตสาหกรรม ที่มีไซของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรม มีการนำของเสีย ของเหลือใช้ไปใช้ประโยชน์ใหม่ ในอัตราร้อยละ 40 ของปริมาณการบริโภคผลิตภัณฑ์ และของเสีย หรือของเหลือใช้ ที่นำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต ยังมีอัตราการนำเข้ามาใช้สูงอยู่ ซึ่งหากมีการรวบรวมของเสีย ของเหลือใช้ในประเศมาแปรรูปใช้ใหม่ จะทำให้ปัญหาการนำเข้าวัตถุดิบลดลงได้ ส่วนขยะมูลฝอยทั่วไปที่มีไซของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมขนาดย่อม ยังคงทิ้งร่วมกับขยะมูลฝอยชุมชน แต่จากอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ บางแห่งจ้างเอกชนไปทิ้งร่วมกับขยะมูลฝอยชุมชน ซึ่งนับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งดิน น้ำ และอากาศ กรณีมีการเผาเป็นบางครั้งคราว

ปัญหาและสาเหตุเกิดจาก การขาดแคลนที่ดินสำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัด การดำเนินการดูแลรักษาระบบกำจัดไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขาดบุคลากรระดับปฏิบัติที่มีความรู้ความชำนาญ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ แผนการขยะมูลฝอยในระดับท้องถิ่น ยังไม่มีการพิจารณาดำเนินการในลักษณะศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในเรื่องศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม ยังไม่เคยมีการกำหนดขึ้นอย่างชัดเจน ยังมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์น้อย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการ เช่น ระเบียบให้ท้องถิ่นลงทุน และท้องถิ่นขาดจิตสำนึก ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนในท้องถิ่นขาดจิตสำนึก ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย และประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงต่อต้านการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ, 2557)

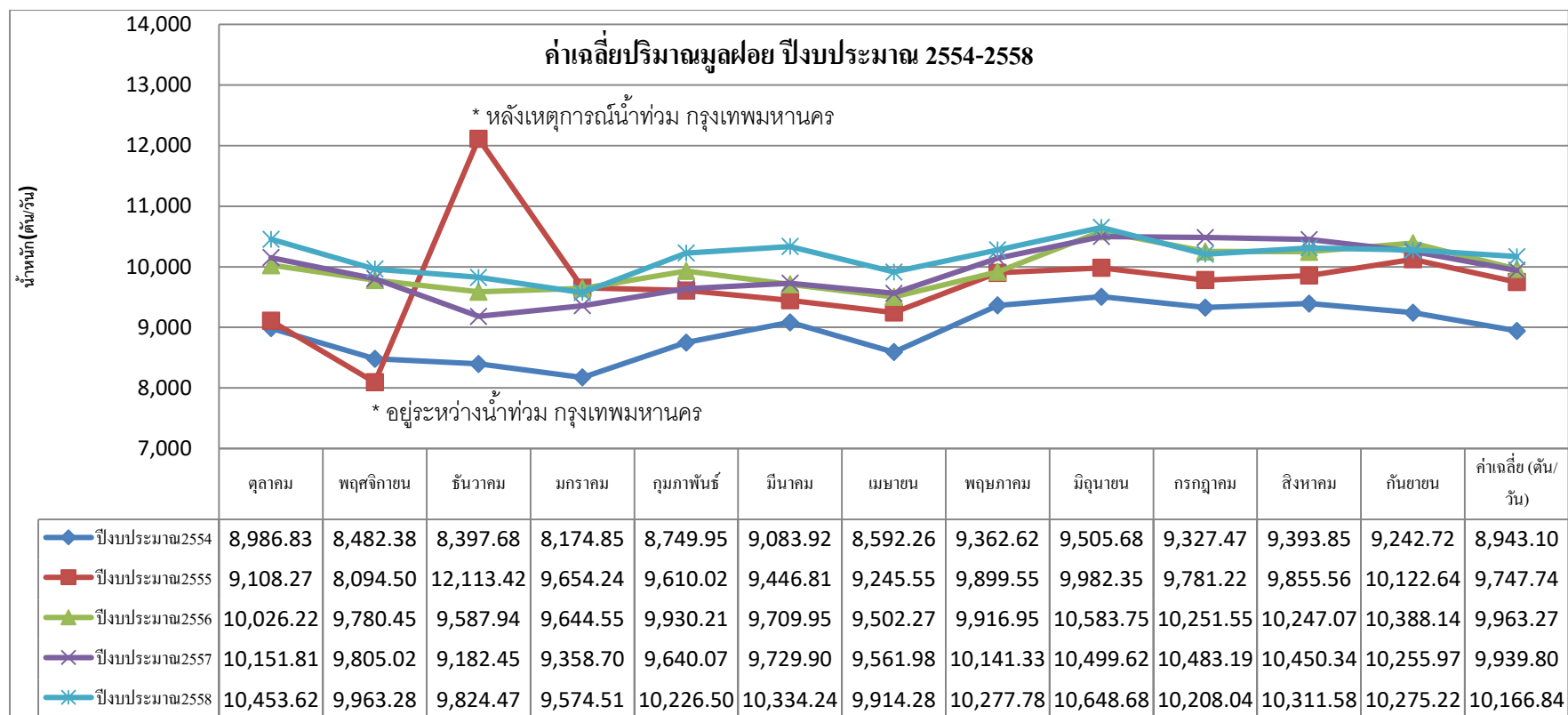
ปริมาณขยะที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บและกำจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา โดยปริมาณขยะที่จัดเก็บได้ในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 1.2 ล้านตันต่อปี เพิ่มขึ้นเป็น 2.3 ล้านตันในปี พ.ศ. 2536 เพิ่มขึ้นเป็น 3 ล้านตันต่อปี พ.ศ. 2540 โดยสูงสุดถึง 3.4 ล้านตันต่อปี ในปี พ.ศ. 2544-2547 และสูงมากที่สุดในปี พ.ศ. 2555 กรุงเทพมหานครต้องกำจัดขยะมากถึง 3.6 ล้านตัน ซึ่งเป็นผลพวงจากเหตุมหาอุทกภัยในปี พ.ศ. 2555 ด้วยส่วนหนึ่ง เมื่อศึกษาอัตราการเพิ่มของปริมาณขยะ พบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงที่สุดอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2530-2533 เฉลี่ยร้อยละ 9.3 ต่อปี และเริ่มมีอัตราการเพิ่มที่ลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 6-6.5 ในช่วงปี พ.ศ. 2534-2543 อัตราการเพิ่มที่ลดลงมากที่สุดเฉลี่ยร้อยละ -1.02 โดยในช่วงปี พ.ศ. 2549-2553 อัตราการเพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาเล็กน้อยในอัตราร้อยละ 0.65 แต่ปริมาณขยะเริ่มปรับตัวสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2554 โดยปริมาณขยะเฉลี่ย 8,943 ตัน/ วัน และปี พ.ศ. 2555 และปริมาณขยะสูงขึ้นมากช่วงหลังอุทกภัยเมื่อปลายปี พ.ศ. 2554 ทำให้ปริมาณขยะปี พ.ศ. 2555 เพิ่มขึ้นเป็น 9,747 และปี พ.ศ. 2556 เพิ่มขึ้นเป็น 9,963 ตัน/ วัน และในปี พ.ศ. 2557 ปริมาณขยะเฉลี่ย 9,940 ตัน/ วัน จากคาดการณ์จากการศึกษาปริมาณมูลฝอยของ JBIC (Japan bank for international cooperation) ว่าจะมีขยะเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2557 ถึง 13,800 ตัน/ วัน โดยคาดว่าจะมีอัตราการเกิดมูลฝอยประมาณ 1.2 กิโลกรัม/ คน จะมีขยะเกิดขึ้น 12,578 ตัน/ วัน (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น กรุงเทพมหานครให้บริการเก็บขนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 50 เขต สามารถจัดเก็บรวบรวมได้มากกว่าร้อยละ 99 และขนส่งไปยังสถานีขนถ่ายมูลฝอย 3 แห่ง คือ อ่อนนุช หนองแขม และท่าแร้ง โดยมูลฝอยปี พ.ศ. 2557 ที่จัดเก็บได้ 9,900 ตัน/ วัน ส่วนหนึ่งนำไปกำจัด โดยแปรรูปไปใช้ประโยชน์ โดยบำบัดด้วยเทคโนโลยีการหมักทำปุ๋ย ประมาณ 1,200 ตัน/ วัน คิดเป็นร้อยละ 12 ส่วนที่เหลือ 8,700 ตัน/ วัน หรือร้อยละ 88 นำไปกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ข)

ตารางที่ 1 สรุปค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ ประจำปีงบประมาณ 2558 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 (รวม 365 วัน)

ลำดับ	กลุ่ม	ปีงบประมาณ 2557 (365 วัน)		ปีงบประมาณ 2557 (365 วัน)		ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ปีงบประมาณ 2557	
		ปริมาณมูล ฝอย(ตัน)	ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน)	ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน)	คิดเป็น ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานคร	566,060.75	1,550.85	569,423.32	1,560.06	9.21	0.59
2	กรุงเทพใต้	789,434.03	2,162.83	802,180.06	2,197.75	34.92	1.61
3	กรุงเทพเหนือ	530,911.57	1,454.55	556,348.63	1,524.24	69.69	4.79
4	กรุงเทพตะวันออก	642,694.63	1,760.81	643,905.39	1,764.12	3.32	0.19
5	กรุงเทพมหานคร	410,540.41	1,124.77	431,115.95	1,181.14	56.37	5.01
6	กรุงเทพมหานคร	477,445.04	1,308.07	491,133.14	1,345.57	37.50	2.87
	รวม 6 กลุ่ม	3417,086.43	9,361.88	3,494,106.49	9,572.89	211.01	2.25
7	กษ. สสส. และอื่น ๆ	210,942.06	577.92	216,790.22	5,93.95	16.02	2.77
		3,628,028.49	9,939.80	3,710,896.71	10,166.84	227.04	2.28

จากการสถานการณ์ในการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า ปริมาณขยะในประเทศไทยและกรุงเทพมหานคร จัดเก็บและกำจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย สาเหตุอาจเกิดเนื่องจากประชาชน ยังมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์น้อย และประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงต่อต้าน การก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย ส่งผลทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การแก้ปัญหาจะต้องการการประสานงาน เพื่อการจัดระบบที่สมบูรณ์ และการสนับสนุนจากส่วนกลางด้านวิชาการ ฝ่ายบริหารจัดการ และประชาชน

ภาพที่ 4 ค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยของ กทม. ปีงบประมาณ 2554-2558 (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

ตารางที่ 2 ปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ กลุ่มกรุงเทพใต้ ปีงบประมาณ 2558 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 (รวม 365 วัน)
(สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558 ก)

ลำดับ	หน่วยงาน	ค่าเฉลี่ย ปี 2557 (ตัน/ วัน)	ปี พ.ศ. 2558									รวม (ตัน)	ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน)	เพิ่มขึ้น/ ลดลง จาก ปี 2557 (ร้อยละ)
			มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน			
1	คลองเตย	338.01	10,044	9,458	10,537	9,964	10,580	10,784	10,526	10,527	10,075	92,833	339.42	0.41
2	ปทุมวัน	279.90	8,876	8,335	9,139	8,271	8,925	8,575	8,729	8,871	8,426	78,428	287.27	2.63
3	วัฒนา	280.96	8,489	7,923	8,999	8,451	9,220	9,148	9,029	9,202	8,816	79,562	287.42	2.30
4	สวนหลวง	236.21	7,046	6,701	7,409	6,918	7,312	7,553	7,330	7,371	7,325	65,205	237.62	0.60
5	บางนา	220.35	6,431	6,040	7,006	6,318	6,829	6,935	6,790	7,568	6,525	60,667	221.44	0.49
6	ยานนาวา	175.94	5,161	5,010	5,746	5,369	5,963	6,126	5,573	5,719	5,515	50,364	183.85	4.49
7	สาทร	179.03	5,204	5,253	5,643	5,284	5,650	5,574	5,636	5,621	5,525	49,576	180.81	0.99
8	บางรัก	161.34	5,201	4,882	5,409	4,953	5,305	5,316	5,353	5,283	5,202	47,073	170.78	5.85
9	พระโขนง	155.77	4,482	4,159	4,652	4,313	4,564	4,728	4,773	4,675	4,587	41,097	149.99	-3.71
10	บางคอแหลม	135.31	4,001	4,084	4,433	4,039	4,342	4,486	4,218	4,308	4,126	38,184	139.17	2.86
	รวม (ตัน)	2,162.82	64,936	61,847	68,973	63,880	68,691	69,224	67,958	69,143	66,122	602,935	2,197.75	1.61
	ค่าเฉลี่ย (ตัน/ วัน)		2,095	2,204	2,225	2,129	2,216	2,307	2,192	2,230	2,204	2,198		

นโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย

แผนการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 ได้กำหนดนโยบาย การป้องกัน และขจัดมลพิษและสิ่งปฏิกูล ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบ สำคัญที่จะมีบทบาทเกี่ยวข้องเป็นตัวแปร ในการกำหนดนโยบาย ในช่วง 20 ปี กล่าว คือ

- 1.1 ประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในฐานะผู้ทำการ ผู้บริ โภค-อุปโภค และผู้อาศัย
- 1.2 เทคโนโลยี ซึ่งจะนำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการผลิต การสื่อสาร การคมนาคม การบริการ การขจัดแก้ไขปัญหาล้างสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 1.3 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ ซึ่งจะมีส่วนในการบริหาร และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจน การเฝ้าระวัง และการสร้างจิตสำนึกของชุมชน
- 1.4 บทบาทขององค์กรเอกชนในการมีส่วนร่วมในหน่วยงานระดับต่าง ๆ ในงาน ด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเฝ้าระวังและการสร้างจิตสำนึกของประชาชน และการระดมกำลัง อาสาสมัครงานด้านสิ่งแวดล้อม

2. เป้าหมาย

- 2.1 ลดหรือควบคุมการผลิตขยะมูลฝอยของประชากรในอัตรา ไม่เกิน 1.0 กิโลกรัม ต่อคนต่อวัน
- 2.2 ให้มีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในเขตกรุงเทพมหานคร และชุมชน ทั่วประเทศในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น
- 2.3 ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างจากการให้บริการเก็บขนในเขตเทศบาลจะหมดไป และสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาล จะมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างไม่เกิน ร้อยละ 10 ของปริมาณ ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น
- 2.4 ให้ทุกจังหวัดมีแผนหลัก และแผนการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูก สุขลักษณะ และมีระบบกำจัดขยะมูลฝอย รวมถึงสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะครบถ้วนทุกจังหวัด

3. นโยบายป้องกัน ขจัดมลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ประกอบด้วย นโยบาย 4 ประการ ดังนี้

- 3.1 ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่ การเก็บกัก การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัด
- 3.2 ควบคุมอัตราการผลิตขยะมูลฝอยของประชากร และส่งเสริมการนำขยะมูลฝอย กลับมาใช้ประโยชน์

3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุน ก่อสร้าง หรือ บริหาร และ
ดำเนินระบบจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไข
ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น

4. แนวทางการดำเนินการ

4.1 แนวทางด้านจัดการ

4.1.1 กำหนดองค์กรที่ดำเนินการในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้
หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

4.1.2 จัดเตรียมที่ดินในการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4.1.3 จัดระบบการหมุนเวียนขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลกลับไปใช้ใหม่

4.1.4 สนับสนุนให้เอกชนดำเนินการ โดยจะต้องมีการติดตามตรวจสอบ ประเมิน
สภาพปัญหา และจัดตั้งศูนย์การประสานข้อมูลการนำขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลกลับมาใช้ใหม่

4.2 แนวทางด้านการลงทุน

4.2.1 ลงทุนก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ

4.2.2 ส่งเสริมให้เอกชนลงทุนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
ตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลส่วนกลางให้พื้นที่โดยรอบร่วมใช้ประโยชน์

4.2.3 ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลให้ถูกสุขลักษณะ

4.3 แนวทางด้านกฎหมาย

4.3.1 ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม

4.3.2 กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4.3.3 กำหนดมาตรฐานการระบายของเสียจากแหล่งกำเนิด

4.3.4 กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการเรียกคืน การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย
และสิ่งปฏิกูล

4.3.5 ปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎหมาย เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชน/ ประชาชนมี
ส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

4.4 แนวทางด้านสนับสนุน

4.4.1 สนับสนุนการศึกษา/ วิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย

4.4.2 ฝึกอบรมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย

4.4.3 สร้างทัศนคติแก่ประชาชนในการรักษาความสะอาด และจัดการขยะมูลฝอย
ที่ถูกต้อง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2552)

แนวทางในการปฏิบัติ เพื่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดปริมาณขยะให้น้อยลง จึงมีการนำแนวทางการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) มาประยุกต์ใช้ โดยใช้วิธีการลดการใช้วัสดุ/ ผลิตภัณฑ์ เพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (Reduce) มีการนำวัสดุ/ ผลิตภัณฑ์ที่ยังสามารถใช้งาน ได้กลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) และนำเศษวัสดุ/ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานแล้วมาแปรรูป เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) โดยมีตัวอย่างและวิธีง่าย ๆ ดังนี้

1. การลดการใช้ (Reduce)

1.1 ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสิ่งของหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะ (Refuse)

1.1.1 ปฏิเสธการใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย รวมทั้งขยะที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ เช่น กล่องโฟม ถุงพลาสติก หรือขยะมีพิษอื่น ๆ

1.1.2 หลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ห่อหุ้มหลายชั้น

1.1.3 หลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าชนิดใช้ครั้งเดียว หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานต่ำ

1.1.4 ไม่สนับสนุนร้านค้าที่กักเก็บ และจำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย และไม่มีระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว

1.1.5 กรณีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประจำบ้านที่ใช้เป็นประจำ เช่น สบู่ ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน ให้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่า เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์

1.1.6 ลดหรืองดการบริโภคที่ฟุ่มเฟือย โดยเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับความต้องการ

1.2 เลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์สู่ผู้ผลิตได้ (Return)

1.2.1 เลือกซื้อสินค้าหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีระบบมัดจำ-คืนเงิน เช่น ขวดเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ

1.2.2 เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับไปรีไซเคิลได้ หรือมีส่วนประกอบของวัสดุรีไซเคิล เช่น ถุงช้อปปิ้ง โปสการ์ด

1.2.3 เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์ หลังจากการบริโภคของประชาชน

2. การใช้ซ้ำ (Reuse) การใช้ซ้ำเป็นหนึ่งในแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า การใช้ซ้ำ เป็นการที่เรานำสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้งานไปแล้ว และยังสามารถใช้งานได้กลับมาใช้อีก เป็นการลดการใช้ทรัพยากรใหม่ รวมทั้งเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างของการใช้ซ้ำ เช่น

- 2.1 เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น แบตเตอรี่ประจุไฟฟ้าใหม่ได้
  - 2.2 ซ่อมแซมเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ (Repair) ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้
  - 2.3 บำรุงรักษาเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้คงทนและยาวนานขึ้น
  - 2.4 นำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ และกล่องกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม เข็ยอกนม และกล่องใส่ขนม
  - 2.5 ยืมเช่า ใช้สิ่งของ หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บ่อยครั้งร่วมกัน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร
  - 2.6 บริจาคหรือขายสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องมือใช้สอยอื่น ๆ
  - 2.7 นำสิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ การนำขวดพลาสติกมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้า มาทำเป้ลมนอน เป็นต้น
  - 2.8 ใช้ซ้ำวัสดุสำนักงาน เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า เป็นต้น
3. การรีไซเคิล (Recycle) การรีไซเคิล เป็นการนำวัสดุต่าง ๆ อย่างเช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม ฯลฯ มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้ว ยังเป็นการลดการใช้พลังงาน และลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราสามารถทำได้โดย
- 3.1 คัดแยกขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/ อโลหะ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปรีไซเคิล
  - 3.2 นำไปขาย/ บริจาค/ นำเข้าธนาคารขยะ/ กิจกรรมขยะแลกไข่ เพื่อเข้าสู่วงจรของการนำกลับไปรีไซเคิล (กรมควบคุมมลพิษ, 2551)

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยครบวงจร

เน้นรูปแบบของการวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของ การใช้ซ้ำ และแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ รวมถึงการกำจัดที่ได้ผลพลอยได้ เช่น ปุ๋ยหมัก หรือพลังงาน โดยสรุปวิธีการดำเนินการตามแนวทางมีดังนี้ คือ

1. การลดปริมาณการผลิตมูลฝอย รมรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตมูลฝอยในแต่ละวัน ได้แก่
  - 1.1 ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์โดยการใช้สินค้าชนิดเดิมใหม่ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด ถ่านไฟฉายชนิดชาร์จได้ใหม่ เป็นต้น

1.2 เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีห่อบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.3 ลดการใช้วัสดุกำจัดยาก เช่น โฟมบรรจุอาหาร และถุงพลาสติก

2. การคัดแยกขยะมูลฝอย

ในการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร จำเป็นต้องจัดให้มีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ ตามแต่ลักษณะองค์ประกอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่แหล่งกำเนิด โดยจัดวางภาชนะให้เหมาะสม ตลอดจนวางระบบการเก็บรวบรวมมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการคัดแยกขยะมูลฝอย พร้อมทั้งพิจารณาความจำเป็นของสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยและระบบขนส่งขยะมูลฝอย

2.1 ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

2.1.1 ถังขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงลดการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพ ในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จะต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอย (Station) และให้มีการแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่าง ๆ โดยมีถุงบรรจุภายในถัง เพื่อสะดวก ไม่ตกหล่น และไม่แพร่กระจาย ดังนี้

2.1.1.1 ถังขยะสีเขียว รองรับขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้

2.1.1.2 ถังขยะสีเหลือง รองรับขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ

2.1.1.3 ถังขยะสีเทาฟ้าสีส้ม รองรับขยะที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา ถ่านไฟฉาย ระเบิดปืน ระเบิดขีปนาวุธ ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ

2.1.1.4 ถังขยะสีฟ้า รองรับขยะย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษ และไม่คุ้มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟม และพอลิที่เปื้อนอาหาร

2.1.2 ถังขยะสำหรับคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน และจะต้องมีการคัดแยกรวบรวมใส่ถังขยะมูลฝอยตามสีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1.2.1 ถังสีเขียว รวบรวมขยะมูลฝอยที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เป็นต้น

2.1.2.2 ถังสีเหลือง รวบรวมขยะมูลฝอยที่สามารถนำมารีไซเคิล หรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ อลูมิเนียม เป็นต้น

2.1.2.3 ถูกลีแคง รวบรวมขยะมูลฝอยที่มีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระป๋องสีสเปรย์ กระป๋องสารฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ

2.1.2.4 ถูกลีฟ้า รวบรวมขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษ และไม่คุ้มค่าการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถูพลาสติก โฟม และฟอล์ยที่เป็นอาหาร

2.2 เกณฑ์มาตรฐานภาชนะรองรับขยะมูลฝอย

2.2.1 ควรมีส่วนส่วนของถังขยะมูลฝอย จากพลาสติกที่ใช้แล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยน้ำหนัก

2.2.2 ไม่มีส่วนประกอบสารพิษ หากจำเป็นควรใช้สารเคมีแต่งในปริมาณที่น้อย และไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

2.2.3 มีความทนทาน แข็งแรง ตามมาตรฐานสากล

2.2.4 มีขนาดพอเหมาะมีความจุเพียงพอต่อปริมาณขยะมูลฝอย สะดวกต่อการถ่ายเทขยะมูลฝอยและการทำความสะอาด

2.2.5 สามารถป้องกัน แมลงวัน หนู แมว สุนัข และสัตว์อื่น ๆ มิให้สัมผัส หรือ ค่อยเหยียบขยะมูลฝอยได้

2.3 จุดรวบรวมขยะมูลฝอยขนาดย่อมเพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมและประหยัด จึงต้องมีการตั้งจุดรวบรวมขยะมูลฝอยขึ้น โดยจุดรวบรวมขยะมูลฝอยจะกำหนดไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ หมู่บ้าน โรงอาหาร โรงภาพยนตร์ โดยมีภาชนะรองรับตั้งไว้เป็นจุด ๆ เช่น หมู่บ้านจัดสรร กำหนดให้จุดรวบรวม 1 จุด ต่อจำนวนครัวเรือน 50-80 หลังคาเรือน

2.4 การแปรสภาพขยะมูลฝอย ในการจัดการขยะมูลฝอย อาจจัดให้มีระบบที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการแปรสภาพขยะมูลฝอย คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ เพื่อลดปริมาณเปลี่ยนรูปร่าง โดยวิธีคัดแยกเอาวัสดุที่สามารถหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ออกมา วิธีการบดให้มีขนาดเล็กลง และวิธีอัดเป็นก้อนเพื่อลดปริมาตรของขยะมูลฝอย

3. การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีอยู่หลายวิธี ขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 5 แนวทางหลัก ๆ คือ

3.1 การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นการนำมูลฝอยที่สามารถคัดแยกได้กลับมาใช้ใหม่ โดยจำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูปใหม่หรือแปรรูปก็ได้ (การทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้)

3.2 การแปรรูป เพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงาน เป็นการนำขยะมูลฝอยที่สามารถเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อน หรือเปลี่ยนเป็นรูปก๊าซชีวภาพมาใช้ประโยชน์

3.3 การนำขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทาน หรือการประกอบอาหาร ไปเลี้ยงสัตว์ (การเลี้ยงสัตว์ด้วยมูลฝอยอินทรีย์)

3.4 การนำขยะมูลฝอยไปปรับสภาพให้มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาดิน เช่น การนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย (การทำปุ๋ยหมัก)

3.5 การนำขยะมูลฝอยปรับปรุงพื้นที่โดยนำขยะมูลฝอยมากำจัด โดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ จะได้พื้นที่สำหรับใช้ปลูกพืช สร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2547)

จากแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า การจัดการขยะมูลฝอยให้มีการวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจส่วนต่าง ๆ ของระบบการจัดการขยะมูลฝอย ควบคุม และลดปริมาณการของเสียที่จะกลายมาเป็นมลพิษ ส่งเสริมการผลิตสินค้า และบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการใช้ซ้ำ หรือหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ การส่งเสริมป้องกันมลพิษที่แหล่งกำเนิด การเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จะสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ โดยเริ่มตั้งแต่การลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดตามหลัก 3R ได้แก่ การลดการเกิดขยะมูลฝอย, การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร

จากแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558-2562 กระบวนการจัดการขยะ ในปัจจุบันเป็นแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

1. การลด คัดแยก เพื่อนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
2. นโยบายและแผนงาน

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ประกาศ 6 นโยบายหลัก และ 10 มาตรการเร่งด่วน ในการพัฒนากรุงเทพมหานครในช่วงปี 2556-2559 โดยการจัดการขยะถูกจัดให้อยู่ในนโยบายมหานครแห่งความปลอดภัยและมหานครสีเขียว โดยเพิ่มระบบจัดการขยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่จัดเก็บ ขนถ่าย จนถึงเปลี่ยนขยะให้เป็นพลังงานไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีทันสมัย และสะอาด กำหนดมาตรการเร่งด่วน โดยเพิ่มบริการเก็บมูลฝอยไม่ให้ตกค้างในชุมชนเป้าหมาย เพื่อให้ จังหวัด กรุงเทพมหานครเป็นมหานครในการจัดการมูลฝอยอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและภาวะโลกร้อน ได้จัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 20 ปี พ.ศ. 2556-2575 กำหนดเป้าหมาย

ลดขยะ ร้อยละ 20 ในปี 2575 จากปริมาณมูลฝอยปี 2556

3. หลักการในการดำเนินการ

กรุงเทพมหานครเร่งพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้นำไปใช้ประโยชน์ที่แหล่งกำเนิด ประกอบด้วย หลักการ 3R Reduce (ลดการใช้) เช่น ลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟม โดยใช้ถุงผ้าหรือภาชนะ หรือวัสดุอื่น ๆ แทน ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลไม่ได้ Reuse (การใช้ซ้ำ) ส่งเสริมการบริโภคสินค้าที่คืนบรรจุภัณฑ์ เช่น ขวดน้ำดื่ม น้ำอัดลม ประเภทคืนขวด การแปรรูปของเหลือใช้เป็นสิ่งประดิษฐ์ การซ่อมแซมเฟอร์นิเจอร์เก่า และ Recycle (การแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์) โดยให้เข้าถึงทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และระดับองค์กร ฯลฯ ในการส่งเสริมการลด และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เพื่อลดปริมาณขยะที่จะเข้าสู่ระบบการเก็บขน และกำจัดขยะของกรุงเทพมหานครให้น้อยที่สุด โดยคัดแยกขยะมาใช้ประโยชน์ 2 ประเภท ได้แก่

3.1 ขยะรีไซเคิล คัดแยก และรวบรวมที่บ้านเรือน สถานประกอบการต่าง ๆ แล้วขายหรือบริจาค

3.2 ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ เศษผักเปลือกผลไม้ คัดแยกรวบรวมที่บ้านเรือน ที่พักอาศัย ที่ทำงาน สถานประกอบการต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ในบ้าน (Home compost) ชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษา น้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ (EM)

4. กระบวนการดำเนินการ

การดำเนินการส่งเสริมการลดและคัดแยกมูลฝอย มีกระบวนการดำเนินการดังนี้

4.1 สร้างการรับรู้ประชาชนในภาพรวม โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับปัญหาขยะ วิธีการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะ โดยลดและคัดแยกขยะตามหลักการ 3R

4.2 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ คู่มือการลดและคัดแยกมูลฝอย โปสเตอร์ ฯลฯ

4.3 รมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายในภาพรวม เช่น การรณรงค์กิจกรรมกรุงเทพฯ เมืองสีเขียว การรณรงค์การลดการใช้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า สำนักงานเขต รมรณรงค์ในระดับพื้นที่ให้ประชาชนคัดแยกขยะ และนำกลับมาใช้ประโยชน์ ส่งเสริมการใช้ซ้ำ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากขยะทั้งรีไซเคิล และเศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้

5. พัฒนาด้านแบบชุมชนจัดการขยะที่ดี (Best practice) เป็นการส่งเสริมการลด และคัดแยกมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายอื่น เป็นสำคัญตามหลักการจัดการมูลฝอย โดยชุมชน (Community based solid waste management:

CBM) ส่งเสริมการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน ในสถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ฯลฯ พัฒนาเป็นต้นแบบ โดยมีเป้าหมายที่จัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนน่าอยู่

6. ถอดบทเรียนผลสำเร็จ เผยแพร่ผลงานการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมชุมชนในสถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจต้นแบบ ย่นคล่องต้นแบบ และการจัดการขยะครบวงจรในแขวงจตุจักร โดยถอดบทเรียนชุมชนต้นแบบการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม พร้อมจัดทำคู่มือการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมชุมชน พร้อมวีดิทัศน์แสดงกระบวนการทำงานที่ผู้นำชุมชน ครู และประชาชนทั่วไป นำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้ ซึ่งได้แจกจ่ายไปยัง 50 เขต เพื่อแจกจ่ายผู้แทนชุมชนทั้ง 2,000 ชุมชน ผู้แทนสถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และประชาชนทั่วไป

7. โครงการ/ กิจกรรมสำคัญ

7.1 โครงการประชาสัมพันธ์ใน ภาพรวม เพื่อให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและวิธีการร่วมกันป้องกัน รวมถึงการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ คู่มือการลดและคัดแยกมูลฝอย โปสเตอร์ ฯลฯ

7.2 โครงการการรณรงค์กิจกรรมกรุงเทพฯ เมืองสีเขียว

7.3 โครงการรณรงค์การลดการใช้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า

7.4 โครงการส่งเสริมการแปรรูปเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ในภาพรวมของสำนักงานเขต 50 เขต ส่วนใหญ่จัดอบรมให้ความรู้ผู้แทนชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ให้มีความรู้การนำขยะเศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ นำไปใช้ประโยชน์ เช่น หมักปุ๋ยอินทรีย์ หมักน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ ไบโอดีท และอาหารสัตว์ สามารถส่งเสริมให้ประชาชนนำขยะเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ได้เฉลี่ยวันละ 400 ตัน โดยดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องทุกปี

7.5 โครงการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน เป็นการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยโดยชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ฯลฯ และนำไปปรับใช้ โดยมีเป้าหมายให้มีจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนน่าอยู่มีการร่วมมือกันลดปริมาณมูลฝอย และปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนของตนเองให้สะอาดสวยงามน่าอยู่ การดำเนินการระหว่างปี 2552-2557 มีชุมชนที่ร่วมดำเนินการแล้วทั้งสิ้น 377 ชุมชน สถานศึกษา 115 แห่ง สถานประกอบการ 12 แห่ง และตลาด 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น 506 ชุมชน ซึ่งชุมชนส่วนหนึ่งประสบความสำเร็จ และเป็นต้นแบบที่ดีผ่านการประเมินโดย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามโครงการชุมชนปลอดขยะ จากการประกวดชุมชนทั่วประเทศ ปี 2554 เข้าร่วมสุดท้าย 1 ชุมชน ปี 2556 เข้าร่วมสุดท้าย 1 ชุมชน และปี 2557 เข้าร่วมสุดท้าย 2 ชุมชน และปี 2557 ส่งประกวด และเข้าร่วมแรกถึง 11 โรงเรียน 14 ชุมชน

โดยโรงเรียนเข้ารอบสุดท้าย 1 แห่ง และชุมชนเข้ารอบสุดท้าย 2 แห่ง

6. การจัดการขยะและน้ำเสียชุมชนด้วยชุมชน เป็นการจัดการขยะในระดับย่าน โดยกำหนดเป้าหมายเป็นย่านคลอง 6 ย่านคลอง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย โดยศึกษาพัฒนาต้นแบบการจัดการขยะ และน้ำเสียของชุมชนริมคลองให้มีการร่วมกันจัดการขยะ เพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีของชุมชน และลดปัญหาน้ำเสียในคูคลอง เพื่อเป็นต้นแบบการจัดการขยะและน้ำเสียในย่านคลอง

7. ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการขยะ จำนวน 30 แห่ง ซึ่งภายในศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการขยะมีการจัดระบบการคัดแยกขยะ และนำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบของการผลิตก๊าซชีวภาพ โดยศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการขยะทั้ง 30 แห่งดังกล่าวจะถูกคัดเลือก และพัฒนาให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนบุคลากรของโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการ ไปสู่สังคมวงกว้าง

8. โครงการจัดการมูลฝอยและวัสตุรีไซเคิลแบบครบวงจรในเขตจตุจักร (โครงการ Recycle 360) การเป็นการพัฒนาต้นแบบการจัดการขยะ เพื่อการจัดการทรัพยากรในระดับพื้นที่ แขวง ร่วมกับ มูลนิธิโคคา-โคลา ประเทศไทย และสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะและวัสตุรีไซเคิลแบบครบวงจรให้กับทุกภาคส่วนด้วยการจัดทำระบบการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อมุ่งหวังให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม ผลสำเร็จ 3 ด้าน คือ

8.1 ด้านสิ่งแวดล้อม ลดปริมาณมูลฝอยรวม ร้อยละ 41 ประกอบด้วย ขยะอินทรีย์เฉลี่ย ร้อยละ 29.6 ขยะรีไซเคิลเฉลี่ย ร้อยละ 11.6 และลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 17,898 ตัน มาจากปริมาณมูลฝอยอินทรีย์ และวัสตุรีไซเคิลที่ลดลง

8.2 ด้านเศรษฐกิจ ลดค่าใช้จ่ายการจัดการมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร 11.4 ล้านบาท (คำนวณจากค่าเก็บขนและกำจัด 1,500 บาท/ ตัน) สร้างรายได้ให้ประชากรกว่า 6.6 ล้านบาท จากการจำหน่ายวัสตุรีไซเคิล

8.3 ด้านสังคม ประชากรในกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอย ร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ร้อยละ 92 มีจิตสำนึกและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยเพิ่มขึ้น

9. พัฒนาสำนักงานเขต 50 เขต เป็นตัวอย่างที่ดี ในการคัดแยกขยะไปใช้ประโยชน์ การดำเนินการคัดแยกขยะ และนำไปใช้ประโยชน์ตามหลักการจัดการทรัพยากร รวมถึงพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่เขต โดยตั้งถังรองรับมูลฝอยแยกประเภท นำขยะที่แยกได้ไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น รีไซเคิลแยกขาย เศษอาหาร กิ่งไม้ ใบไม้ ทำปุ๋ยหมัก น้ำชีวภาพ นำปุ๋ยที่ได้ไปปลูกผักปลอดสารพิษ กิ่งไม้ที่ได้จากการตัดแต่ง กิ่งไม้คัดแยก นำไปบดย่อยทำปุ๋ยไว้ใช้ หรือส่งโรงงานหมักปุ๋ยอ่อนนุช และหนองแขม ขยะอันตรายรวบรวมส่งกำจัดที่สถานีขนถ่ายมูลฝอย ส่วนขยะเหลือใช้ จะนำไปเป็นสิ่งประดิษฐ์ เปิดให้ประชาชนและนักเรียนเข้ามาเรียนรู้

10. โครงการอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม โดยจัดอบรมผู้นำชุมชน ข้าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานคร ข้าราชการกรุงเทพมหานคร และประชาชนทั่วไปเป็นอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นผู้นำในการนำความรู้การจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อม นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ไปสู่คนใกล้ชิด โดยปี 2556 อบรมได้ 750 คน ปี 2557 อบรมครู 160 คน ข้าราชการกรุงเทพมหานคร 160 คน รวม 1,070 คน

11. โครงการประกวดสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ ในระดับกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งประกวดระดับประเทศ-ถ่ายทอดผลการถอดบทเรียนการจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในกลุ่มต่าง ๆ ไปสู่สาธารณะทั้งระดับชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ระดับย่านคลอง และระดับแขวง ให้ประชาชนทั่วไปในวงกว้างได้รับรู้ นำไปเป็นตัวอย่างในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

12. จัดทำหนังสือเผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่นักเรียน (รวมทั้งคู่มือครูผู้สอน) โดยใช้หนังสือประกอบการเรียนการสอน ด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ต ประเทศญี่ปุ่น ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับเนื้อหาของหนังสือให้เหมาะสมกับบริบทของกรุงเทพมหานคร

13. จัดทำเอกสารให้ความรู้ เพื่อให้ข้าราชการบรรจุใหม่ ใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในหลักสูตรปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ของกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งแบบทดสอบวัดผลก่อน และหลังการเรียนรู้ (Pre-post test)

การเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย

1. เวลาในการทิ้งมูลฝอย

1.1 ถนนสายหลัก สายรองตลาด กำหนดเวลาให้ประชาชนทิ้งมูลฝอย ตั้งแต่เวลา 20.00-03.00 น. และกำหนดการบริการเก็บขนมูลฝอยให้แล้วเสร็จ ภายในเวลา 06.00 น.

1.2 ชุมชน ถนน ตรอก ซอย เก็บขนมูลฝอยให้สะอาดทุกวัน สำหรับชุมชนที่รถเก็บขนมูลฝอยเข้าไม่ถึง ให้สำนักงานเขตจัดหาอาสาสมัครชักลากมูลฝอยรวบรวมไว้ ณ จุดที่

กำหนดร่วมกัน รถเก็บขนมูลฝอยจะเข้าจัดเก็บให้เรียบร้อยทุกวัน โดยปัจจุบันมีอาสาสมัครชักลาก มูลฝอย จำนวน 311 คน ใน 279 ชุมชน

2.2 ประเภทมูลฝอยและความถี่ในการจัดเก็บ

2.2.1 มูลฝอยทั่วไปเก็บทุกวันหรือวันเว้นวัน ตามประเภทของสถานที่

2.2.2 มูลฝอยเศษอาหาร จัดเก็บทุกวัน

2.2.3 มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ จัดเก็บเฉพาะวันอาทิตย์

2.2.4 มูลฝอยอันตราย จัดเก็บทุกวันที่ 1 และ 15 ของเดือน

2.3 การจัดเก็บมูลฝอยอันตราย

กรุงเทพมหานคร ได้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ ว่า มูลฝอยอันตรายที่เกิดจากการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟ สีสเปรย์ เครื่องสำอางหมดยา ยารักษาโรคที่หมดยา ภาชนะบรรจุน้ำยาทำความสะอาด เครื่องสุขภัณฑ์ น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำยาซักผ้าเนื้อไม้ น้ำยาขัดเงาไม้ น้ำยาขัดเงาหนัง น้ำยาขัดโลหะ สีทาบ้าน กาว ทินเนอร์ และแลคเกอร์ รวมทั้งภาชนะบรรจุสารมาแมลง สารกำจัดวัชพืช สารฆ่าสัตว์ที่ รบกวอน และภาชนะใส่ปุ๋ยเคมี ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ต้องมีการ แยกทิ้ง แยกกำจัด เพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กรุงเทพมหานคร มีการ รณรงค์จัดเก็บมูลฝอยอันตรายแยกต่างหากจากมูลฝอยทั่วไป ตั้งแต่ปี 2540 โดยให้ประชาชนนำมูล ฝอยอันตรายแยกใส่ถุงไม่ปะปนกับมูลฝอยทั่วไป และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตเก็บขน โดยรถจัดเก็บ มูลฝอยทั่วไปของทุกสำนักงานเขต ซึ่งมีช่องแยกเก็บมูลฝอยอันตราย ด้านหน้าตัวรถ จัดเก็บทุกวัน หรือใช้รถเก็บขนมูลฝอยอันตราย จัดเก็บทุกวันที่ 1 และ 15 ของเดือน หรือตามที่สำนักงานเขต นัดหมาย มูลฝอยอันตรายที่กรุงเทพมหานคร จัดเก็บได้แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มหลอดไฟ กลุ่มแบตเตอรี่/ ถ่านไฟฉาย และกลุ่มกระป๋องสเปรย์/ อื่น ๆ ทั้งนี้ มูลฝอยอันตรายที่ กรุงเทพมหานครจัดเก็บได้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.4 การเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ

กรุงเทพมหานครมีรถสำหรับเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยเฉพาะซึ่งมีระบบทำความสะอาด ควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ 10 องศาเซลเซียส ปัจจุบันจำนวนรถที่ใช้ในการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อมี จำนวนทั้งหมด 18 คัน แยกเป็นรถ 6 ล้อ จำนวน 9 คัน รถ 4 ล้อ จำนวน 9 คัน

3. การกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบัน

3.1 ขยะทั่วไป มีปริมาณมากที่สุด เฉลี่ยวันละ 9,900 ตัน (ข้อมูลปี 2557) มี องค์ประกอบสำคัญ คือ เศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ประมาณ 48% ขยะรีไซเคิลไม่ได้ประมาณ 38% และรีไซเคิลประมาณ 14% โดยจะถูกส่งไปยังศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง คือ

อ่อนนุช สายไหม และหนองแขม ซึ่งกำจัดด้วย 2 วิธีคือ

1. หมักทำปุ๋ย (Compost) ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช จำนวน 1,200 ตัน/ วัน หรือคิดเป็น 12 % โดยจ้าง บริษัท ยูโรเวสต์ เอ็นจิเนียริง จำกัด

2. ฟังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ ประมาณ 8,700 ตัน/ วัน ร้อยละ 88 โดยจัดการจ้าง บริษัท ไพโรจน์สมพงษ์พาณิชย์ จำกัด อัดและห่อมูลฝอยด้วยแผ่นพลาสติก (Wrapping) ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช นำไปฝังกลบที่ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 2,700 ตัน/ วัน หรือคิดเป็น 27 % จ้างบริษัท กลุ่ม 79 จำกัด จำนวน 3,600 ตัน/ วัน หรือคิดเป็น 37 % โดยขนมูลฝอยจากศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมไปฝังกลบที่ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และจ้าง บริษัท วัสดุภัณฑ์ธุรกิจ จำกัด จำนวน 2,400 ตันต่อวัน หรือคิดเป็น 24 % โดยขนมูลฝอยจากศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมไปฝังกลบที่ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

3.2 ขยะอันตราย กรุงเทพมหานคร ได้ว่าจ้าง บริษัท อัครีปการ จำกัด (มหาชน) ซึ่งตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ กำจัดมูลฝอยอันตราย โดยวิธีการเผาในเตาเผาอุณหภูมิสูงกว่า 1,000 °C จัดเก็บและกำจัดเฉลี่ยวันละ 2 ตัน

3.3 ขยะติดเชื้อได้ว่าจ้าง บริษัท กรุงเทพธนาคม จำกัด รวบรวมจากสถานพยาบาลในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประมาณ 2,400 แห่ง ด้วยวิธีการเผาที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ขนาด 20 ตัน และศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม ขนาด 20 ตัน จัดเก็บและกำจัดเฉลี่ยวันละ 25 ตัน มูลฝอยติดเชื้อจะถูกนำมากำจัด โดยวิธีการเผาทำลายที่โรงงานเตาเผามูลฝอยติดเชื้ออ่อนนุช ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ด้านทิศตะวันตก โดยประกอบด้วยเตาเผาแบบ 2 เตาเผา (Two stage burning incineration) โดยห้องเผาที่ 1 (Primary chamber) ทำหน้าที่เผามูลฝอยที่อุณหภูมิประมาณ 800-900 องศาเซลเซียส และห้องเผาที่ 2 (Secondary chamber) ทำหน้าที่เผาก๊าซที่เกิดจากการเผาห้องที่ 1 อุณหภูมิในการเผาอยู่ประมาณ 1,000-1,200 องศาเซลเซียส ซึ่งจะทำให้สาร Toxic และสาร Carcinogenic ถูกเผาไหม้อย่างสมบูรณ์ ก่อนที่ก๊าซจะเคลื่อนตัวเข้าสู่ระบบบำบัดก๊าซ 2.3.4 ขยะกิ่งไม้จากการตัดแต่งต้นไม้ของสำนักงานเขต 50 เขต ประมาณ 100 ตัน/ วัน ส่วนหนึ่งประมาณ 60 ตัน/ วัน (ร้อยละ 60) สำนักงานเขตนำบดย่อย และนำไปหมักทำปุ๋ยไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขตที่เหลือประมาณ 40 ตัน/ วัน (ร้อยละ 40) ส่งโรงงานหมักปุ๋ยอ่อนนุช ขนาด 100 ตัน/ วัน และที่โรงงานหมักปุ๋ยหนองแขม ขนาด 100 ตัน/ วัน โดยนำไปบดย่อยและผสมกับกากตะกอนสิ่งปฏิกูล รวมถึงการหมักทำปุ๋ยอินทรีย์แจกจ่ายหน่วยงานกรุงเทพมหานคร และส่วนราชการต่าง ๆ นำไปทำสารบำรุงดินปลูกต้นไม้ (สำนักสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพมหานคร, 2558 ข)

ข้อมูลทั่วไปของเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่การปกครองทั้งสิ้น 1,568.737 ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่บริหาร ออกเป็น 50 เขต มีประชากรปี พ.ศ. 2558 เพศชาย จำนวน 2,695,051 คน เพศหญิง จำนวน 3,001,358 คน รวมประชากร จำนวน 5,696,409 คน ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด จำนวน 2,062 ชุมชน โดยจำแนกเป็น ประเภทชุมชนแออัด 750 ชุมชน ประเภทชุมชนหมู่บ้าน จัดสรรมี 399 ชุมชน ประเภทชุมชนชานเมือง 404 ชุมชน ประเภทชุมชนเมือง 350 ชุมชน และ ประเภทเคหะชุมชน 106 ชุมชน มีประชากรในชุมชนทั้งสิ้น 2,069,710 คน คิดเป็น (ร้อยละ 35.31) ของประชากรกรุงเทพมหานคร มีจำนวนบ้าน 429,936 หลังคาเรือน ที่ตั้งและการกระจายตัวของ ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร (สำนักงานกรุงเทพมหานคร, 2558)

ที่ตั้งและอาณาเขต

เขตสวนหลวงตั้งอยู่ทางตอนกลางก่อนไปทางใต้ของฝั่งพระนคร มีอาณาเขตติดต่อกับ เขตต่าง ๆ เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตห้วยขวาง เขตบางกะปิ และเขตสะพานสูง มีคลองแสนแสบ คลองกะจะ คลองห้วยหมาก ลำรางแบ่งเขตสวนหลวงกับเขตบางกะปิ และคลองบึงบ้านม้า เป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตประเวศ มีคลองบึงบ้านม้า ลำรางหลังหมู่บ้านเอื้อสุข คลองประเวศบุรีรมย์ และคลองหนองบอนเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตประเวศ และเขตพระโขนง มีคลองตาสาต (คลองคู่) คลองเกลือ ซอยวชิรธรรมสาธิต 57 แยก 36 (ยาจิตร) ซอยวชิรธรรมสาธิต 57 (สามพี่น้อง) ซอยวชิรธรรมสาธิต 57 แยก 41 (พัฒนาพล) ลำรางแยกคลองบ้านหลาย คลองบ้านหลาย แนวลำราง คลองสวนอ้อย และ คลองขวางบนเป็นเส้นแบ่งเขต

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตวัฒนา มีคลองบางนางจัน และคลองตันเป็นเส้นแบ่งเขต

เขตสวนหลวง มีชุมชนทั้งหมดจำนวน 45 ชุมชน จำแนกเป็นชุมชนแออัด 11 ชุมชน ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร 8 ชุมชน และชุมชนเมือง 26 ชุมชน ซึ่งกรุงเทพมหานครได้ประกาศกำหนด เป็นชุมชนแล้วทั้ง 45 ชุมชน และมีกรรมการชุมชนทุกชุมชน กรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของ ตนเองและเช่า บางส่วนบุกรุกที่ดินของรัฐ

มีจำนวนประชากรในชุมชน 44,920 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 22,367 คน เพศหญิง จำนวน 23,466 คน จำนวนบ้านเรือน 7,506 หลัง มีพื้นที่ชุมชนทั้งหมด 2,077.71 ไร่ คิดเป็น (ร้อยละ 14.04) ดังตารางที่ 3 (สำนักงานกรุงเทพมหานคร, 2558)

นโยบายในการจัดการขยะของเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

นายธีระชัย อินทร์สุวรรณค์ เจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดชำนาญงาน ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตสวนหลวง ได้กล่าวว่า นโยบายในการจัดการขยะภายในเขตสวนหลวง แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการลดปริมาณขยะ

1. ลดขยะจากประชาชนที่เป็นผู้ผลิตขยะ

1.1 โดยส่งเสริมการแยกขยะก่อนนำไปทิ้ง โดยแบ่งขยะเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1.1.1 ขยะทั่วไป คือ ขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ที่ไม่เป็นขยะอันตราย และต้องนำไปกำจัดทิ้งเท่านั้น

1.1.2 ขยะรีไซเคิล คือ ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว และโลหะต่าง ๆ เป็นต้น

1.1.3 ขยะประเภทเศษอาหาร คือ ขยะจากเศษอาหาร สามารถนำมาทำเป็นอาหารสัตว์, ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

1.1.4 ขยะประเภทใบไม้ กิ่งไม้ คือ ขยะที่มาจาก การตัดต้นไม้ สามารถนำมาทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

1.1.5 ขยะอันตราย คือ ขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ต้องนำไปกำจัดเท่านั้น

1.1.6 ขยะชิ้นใหญ่ คือ ขยะที่มีขนาดใหญ่ เช่น ตู้ เตียง สามารถนำขยะที่มีขนาดใหญ่มาซ่อมแซมใช้ประโยชน์ใหม่ได้ หรือนำไปกำจัดทิ้ง

1.2 ประเภทมูลฝอย และความถี่ในการจัดเก็บ

1.2.1 ขยะทั่วไป เก็บสัปดาห์ละ 2-3 วันครั้ง หรือวันเว้นวัน

1.2.2 ขยะนำกลับมาใช้ใหม่ จัดเก็บสัปดาห์ละ 1 ครั้งต่อเดือน

1.2.3 ขยะเศษอาหาร จัดเก็บทุกวัน

1.2.4 ขยะประเภทใบไม้ กิ่งไม้ จัดเก็บอาทิตย์ละ 1 ครั้งต่อเดือน

1.2.5 ขยะอันตราย จัดเก็บสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งต่อเดือน

1.2.6 ขยะชิ้นใหญ่ จัดเก็บ 2 เดือนต่อบริเวณ

2. ลดขยะจากผู้จัดการขยะโดยสำนักงานเขตสวนหลวง

2.1 ด้านส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ให้มีความรู้ความเข้าใจขยะแต่ละประเภท ความจำเป็นในการแยกขยะก่อนทิ้ง

2.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้รับทราบว่า มลพิษอันตรายที่เกิดจากการดำรงชีวิตประจำวัน จะต้องมีการแยกทิ้งแยกกำจัด เพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยให้ประชาชนนำมลพิษอันตรายแยกใส่ถุงไม่ปะปนกับ มลพิษทั่วไป

2.3 ด้านสาธิต โครงการต่าง ๆ เช่น การนำขยะเศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ ไปใช้ประโยชน์ เช่น หมักปุ๋ยอินทรีย์ หมักน้ำจุลินทรีย์ชีวภาพ และอาหารสัตว์ สามารถส่งเสริมให้ประชาชนนำขยะเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ (สำนักงานเขตสวนหลวง, 2559)

ด้านการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามแผนการนำขยะไปใช้ประโยชน์ที่แหล่งกำเนิดของ เขตสวนหลวง ปีงบประมาณ 2559 โดยฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินการดังนี้

1. การใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิล มีเป้าหมาย ลดปริมาณขยะ 780 ตัน/ เดือน มีโครงการและกิจกรรมดังนี้

- 1.1 การสำรวจข้อมูลร้านรับซื้อวัสดุรีไซเคิลในพื้นที่ ลดปริมาณขยะ
- 1.2 การรณรงค์ส่งเสริมการลดและการคัดแยกขยะมูลฝอยในทุกเส้นทางเก็บ

ขยะมูลฝอย

- 1.3 การดำเนินการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่ และขยะรีไซเคิลในทุกเส้นทางเก็บขยะมูลฝอย

2. การใช้ประโยชน์จากขยะกิ่งไม้ มีเป้าหมายลดปริมาณขยะ 140 ตัน/ เดือน มีโครงการและกิจกรรมดังนี้

- 2.1 กิ่งไม้ที่เหลือจากการบริการตัดแต่งต้นไม้ในสถานที่เอกชน โดยเก็บ

ค่าธรรมเนียม

- 2.2 กิ่งไม้ที่ตัดแต่งในสาธารณะที่ว่างใช้ประโยชน์ โดยบดย่อย หมัก ทำปุ๋ยในพื้นที่

เขตสวนหลวง

- 2.3 กิ่งไม้ที่ตัดแต่งในสาธารณะที่ว่างใช้ประโยชน์ ส่งโรงงานหมักปุ๋ยอินทรีย์

ที่อ่อนนุชและหนองแขม

- 2.4 การใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น ทำเชื้อเพลิง เฟอร์นิเจอร์ ถ่าน ฯลฯ

3. การใช้ประโยชน์จากมูลฝอยเศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ มีเป้าหมายลดปริมาณขยะ 200 ตัน/ เดือน

- 3.1 โครงการแปรรูปขยะเศษอาหาร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

- 3.2 โครงการจัดการขยะโดยชุมชน

3.3 การส่งเสริมการนำเศษอาหารไปทำอาหารสัตว์

3.4 การส่งเสริมตลาด โรงแรม โรงเรียน มหาวิทยาลัย ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ

นำเศษอาหารไปหมักแก๊สชีวภาพ

4. การบริการจัดเก็บไขมัน มีเป้าหมายลดปริมาณขยะ 1.4 ตัน/ เดือน

4.1 การประชาสัมพันธ์การบริการเก็บไขมันผ่านเว็บไซต์สำนักงานเขตสวนหลวง

4.2 การประสานกับผู้ประกอบการ เพื่อประชาสัมพันธ์บริการ เก็บไขมัน

ผ่านช่องทางต่าง ๆ

5. การรวบรวมมูลฝอยอันตราย มีเป้าหมายลดปริมาณขยะ 22 ลบ.ม./ เดือน

5.1 การรณรงค์ส่งเสริมการลดและคัดแยกมูลฝอยในทุกเส้นทางเก็บขยะมูลฝอย

5.2 การดำเนินการจัดเก็บขยะอันตรายในทุกเส้นทางเก็บขยะมูลฝอย

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม (ส่งประกวดทำ
ใบสมัคร ทำเล่ม พัฒนากิจกรรมในชุมชน)

6.1 การเพิ่มกิจกรรมในชุมชนเดิมที่ดำเนินการระหว่างปี 2552-2558

6.2 กิจกรรมส่งเสริมการลดและการคัดแยกประเภทมูลฝอยใน 14 กลุ่มเป้าหมาย

6.3 การดำเนินการส่งประกวดชุมชนปลอดขยะ

6.4 การดำเนินการส่งประกวดโรงเรียนปลอดขยะ

7. การรวบรวมสิ่งปฏิกูล

7.1 การประชาสัมพันธ์การบริการผ่านเว็บไซต์

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรในชุมชนเขตสวนหลวง (สำนักงานเขตสวนหลวง, 2558)

ชุมชนที่	ชื่อชุมชน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	จำนวน บ้าน
1	วัดใต้	13	697	93
2	โรงหวาย	1.51	322	52
3	โมรารวรรณ 1	35	1,512	300
4	คลองหัวหมาก	2.2	128	30
5	นาคภามิต	9	1,378	287
6	วิเศษสุข	12	876	65
7	คลองจวน	10	1,191	197

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชุมชนที่	ชื่อชุมชน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	จำนวน บ้าน
8	หลังวัดปากบ่อ	70	1,718	235
9	หัวป่า	20	2,481	330
10	ร่วมใจ	30	649	151
11	คาราฉาย	30	695	120
12	หมู่บ้านฮอลดีวู้ด	10	692	269
13	หมู่บ้านเกษมสันต์ 1	2	263	71
14	หมู่บ้านเกษมสันต์ 2	14	288	69
15	ภูมิสุข	11	324	71
16	หมู่บ้านอ่อนนุชทาวน์เฮาส์ 1	9	684	287
17	หมู่บ้านเกษรา-ฐิติพร	30	853	318
18	หมู่บ้านเมืองทอง 2/ 3	30	4,116	412
19	หมู่บ้านมหาพลสัมพันธ์	3	252	52
20	พร้อมใจ	4	239	46
21	ประสาทสีล	500	1,492	200
22	สวนหลวงแก้วหน้า	20	1,025	203
23	ริมคลองเจ็ดขันธ์	40	451	78
24	วัดทองเจ้าพัฒนา	53	802	122
25	อัลกุ่มบรอ	17	919	160
26	สะและน้อย	15	2,890	309
27	เอื้ออารีย์	18	1,561	134
28	โมรารวรรณ 2	170	1,251	241
29	คารู้อาามิน	5	257	37
30	อัลเอียะติชอม	20	2,010	276
31	ริมคลองหัวหมากใหญ่	10	1,017	187
32	หลังสถานีรถไฟหัวหมาก	35	600	226
33	พัฒนาคลองสะแก	25	858	210

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชุมชนที่	ชื่อชุมชน	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ประชากร	จำนวน บ้าน
34	มุสลิมพัฒนาบ้านป่า	60	1,680	200
35	แสงสันติ	9	588	70
36	ร่วมพัฒนาบ้านป่า	6	1,814	367
37	พัฒนาริมคลองบ้านป่า	500	777	175
38	คลองสะแก	40	798	126
39	แหลมทองพัฒนา	20	1,369	185
40	เจริญพัฒนาถาวร	105	1,804	229
41	ธรรมานุรักษ์	13	483	68
42	ถนนพระราม 9	15	219	46
43	หัวหมากเกาะกลาง	16	768	95
44	สมานมิตรพัฒนา	10	499	57
45	มิตรไมตรี	30	543	109
	รวม	2,077.71	45,833	7,506

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา ในเขตเทศบาลตำบลสิงหนคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของหัวหน้าครอบครัวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนริมทะเลสาบสงขลา ในเขตเทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำนวน 392 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น จำนวน 1 ฉบับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square) และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า ครอบครัวในชุมชนริมทะเลสาบสงขลา ในเขตเทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามสุขลักษณะในระดับสูง และ

คุณลักษณะของหัวหน้าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ เพศ อายุ อาชีพ และระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของหัวหน้าครอบครัว ส่วนคุณลักษณะอีก 3 ประการ คือ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการจัดการขยะมูลฝอยไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวในชุมชนริมทะเลสาบสงขลา

จิรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการกรมพลธิการทหารบกมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะ และศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลธิการทหารบก ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากนายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน และสมาชิกของครอบครัว ที่พักอาศัยในกรมพลธิการทหารบก จำนวน 340 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการจัดการขยะ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-square) ส่วนการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการขยะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะกับพฤติกรรมการจัดการขยะ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson's Product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพผู้พักอาศัยเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวพัน มีระยะเวลาที่พักอาศัยมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีรายได้ครอบครัวมากกว่า 15,000 บาท ต่อเดือนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการขยะ โดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจัดการขยะโดยรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรวบรวม และกำจัดขยะ รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้พักอาศัย ระยะเวลาที่พักอาศัยในบ้านพัก รายได้ครอบครัว ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการขยะ และปัจจัยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะ

วลัยพร สกุลทอง (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนสมาชิก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA และ Scheffe' test

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมา คือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนมีพฤติกรรมเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ หนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือการนำกลับมาใช้ได้อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียก โดยจะต้องมีถังขยะรองรับเสมอ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลมาบตาพุด จังหวัดระยอง พบว่า อายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลมาบตาพุด แตกต่างกันอย่างมีนัยยะที่ระดับ .05

ชัชวาลย์ พุทธนพล (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เพื่อศึกษาความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

การดำเนินการศึกษาครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจด้วยประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยในตำบลแม่ลาว จำนวน 14 หมู่บ้าน ในตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการใช้ตารางยามาน่ จำนวน 332 ครัวเรือนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา แสดงด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ด้วยมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งสมรสแล้ว ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท สำหรับระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ จะอาศัย

อยู่ประมาณ 16 ปีขึ้นไป มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรม เรื่อง การจัดการขยะอาศัยอยู่ในบ้านชั้นเดียวมีที่ว่างให้เป็นกรรมสิทธิ์ของตัวเอง และมีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 4-6 คน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ผลการวิจัย พบว่า ปริมาณการทิ้งขยะในครัวเรือนน้อยกว่า 4 กิโลกรัม ส่วนมากจะเป็นขยะประเภทเศษอาหารผักผลไม้ โดยการเผาและการฝังดิน

ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูล มีความรู้เกี่ยวกับ การจัดการขยะมูลฝอยเป็นอย่างดี โดยให้ความคิดเห็นว่าการจัดการขยะไม่ดี และไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล จะทำให้เสี่ยงต่อโรคร้ายไข้เจ็บได้ง่าย

พฤติกรรมการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ผลการวิจัย พบว่า มีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทุกอย่างในถุงก่อนนำไปทิ้งถึงที่บ้าน และทิ้งขยะมูลฝอยประเภทของพลาสติก ก่ออง โฟม รวมกับขยะมูลฝอยอื่น จากพฤติกรรมดังกล่าว แม้จะมีการปฏิบัติในขั้นตอนนี้นาน ๆ ครั้งก็ตาม แต่เป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะการทิ้งขยะมูลฝอยหลายประเภทรวมกัน นอกจากนี้ จะทำให้ขยะที่เน่าเปื่อยปะปนกับขยะประเภทที่แยกขาย หรือนำมาใช้ประโยชน์อย่างยากต่อการกำจัดด้วย พฤติกรรมและการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ก่อนทิ้ง ผลการวิจัย พบว่า มีการแยกเศษใบไม้ เศษกิ่งไม้ ที่ย่อยสลายได้ไว้ เพื่อทำปุ๋ยหมัก มีการนำขวดมาล้าง เพื่อใช้ใหม่มีการคิดแปลงพัฒนาที่ไม่ใช้แล้ว เช่น นาถ้างที่ไม่ใช้ แล้วมาเป็นถ้างรองรับขยะมูลฝอย มีการนำเศษขยะมูลฝอยชนิดต่าง ๆ บางครั้งมี เศษอาหาร เศษผัก เศษผลไม้ ไปทิ้งตามข้างบ้าน ตามโคนต้นไม้ รอให้ย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างยังขาดความรู้ความเข้าใจบางประการ โดยเฉพาะขยะมูลฝอยส่วนที่เป็นขยะเปียกหรือขยะสด ส่วนใหญ่เป็นสารอินทรีย์ ที่ย่อยสลายง่าย ดังนั้น การนำไปกองทิ้งไว้ก็จะทำให้ขยะบูดเน่า ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน แต่ถ้านำขยะส่วนนี้ไปหมักด้วยวิธีการที่ถูกต้อง กลิ่นเหม็นก็จะลดลงไปได้อย่างมาก เป็นต้น จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่บ้างบางประเภทก่อนนำไปทิ้ง และการนำไปใช้ประโยชน์ แต่อาจเป็นเพราะความเคยชิน หรือความมั่งง่ายในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทุกอย่างรวมกัน จึงไม่ค่อยมีการปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติขั้นตอนการคัดแยกขยะมูลฝอย พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยผลการวิจัย พบว่า มีการกำจัดขยะมูลฝอยประเภท กระป๋องยาฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมกำจัดที่ไม่ค่อยจะถูกวิธีและเหมาะสม โดยเฉพาะการเผาขยะในที่โล่งแจ้ง จะทำให้เกิดควันและฝุ่นละอองในอากาศ ส่งผลเสียต่อสุขภาพ และอนามัย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ส่วนขยะมูลฝอยอันตราย กระป๋องยาฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่นั้น พิจารณาในเบื้องต้น จะเห็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจดี จึงกำจัดรวมทั้งรวมกับขยะมูลฝอยอื่น ๆ แต่ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่ยังคงทิ้งรวมกันกับขยะมูลฝอยอื่น ๆ โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ฉะนั้นหลักไม่พินที่จะต้องพบเจอกับเศษวัสดุที่เหลือใช้จากงานด้านเกษตร ซึ่งโทษภัยของขยะอันตรายนั้นบางชนิด หากจัดการไม่ถูกวิธี อาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยรุนแรงและฉับพลัน หรือทำให้เสียชีวิตได้ หรืออาจก่อให้เกิดปัญหาหาระยะยาวได้ การติดตาม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ผลจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ติดตาม และรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม “อยู่เป็นประจำ” จากโทรทัศน์

เพ็ญพิศ ชันแก้ว (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชน การคัดแยกขยะ การลดปริมาณขยะ และความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง โดยเป็นการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่มีบ้านเรือน และอาศัยอยู่จริงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง รวมถึงใช้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอยจากองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง วิธีการสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างได้จากผู้รับบริการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง จำนวนทั้งสิ้น 596 ราย แล้วนำมาทำการประมาณกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 239 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA และ Scheffe' test

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง มีระดับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะน้อย โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ขยะที่เกิดขึ้นมากที่สุด ได้จากการปรุงและรับประทานอาหาร โดยมีขยะประเภทพลาสติกมากที่สุด สำหรับเวลาที่เหมาะสมในการนำขยะไปทิ้งลงถังขยะรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง คือ เวลา ก่อน 06.00 น. จำนวนถึงขยะที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง จัดเตรียมไว้มีความเพียงพอ และจุดวางถังขยะมีความเหมาะสมสำหรับการให้บริการจัดเก็บขยะ แต่ควรเพิ่มประเภทถังขยะประเภทต่าง ๆ ด้วย และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อยู่ในระดับดี ซึ่งส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์จัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง 1-2 ครั้ง โดยเห็นด้วยกับโครงการต่าง ๆ หากองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง จะดำเนินการ คือ โครงการถนนปลอดถังขยะบริเวณถนนสายหลัก โครงการตลาดนัดขยะ แต่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดหากถังขยะมากต้องจ่ายค่าธรรมเนียมมาก และไม่เห็นด้วยกับองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง ที่มีการเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง จะต้องเร่งสร้างความเข้าใจต่อประชาชนในเรื่องการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ดำเนินการอยู่ปัจจุบันว่าเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างไร

จิตติพงษ์ กาทอง, คณัย ไทยดี และวันทนาจันทสิงห์ (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3,882 ครัวเรือน ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 363 ครัวเรือน คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression) ด้วยวิธีการ Enter

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 68.60 ในขณะที่ ร้อยละ 23.40 มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอยู่ในระดับน้อย และ ร้อยละ 8 ที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ประเภทช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในทิศทางบวก

สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จำนวน 400 ครัวเรือน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ One-way ANOVA และ Scheffe' test

ผลจากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทรายอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยค่อนข้างไม่เหมาะสมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีที่สุด คือ

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) ครั้วเรือนเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานนาน และซื้อสินค้าชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะลงลงมา คือ ด้านการนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) ครั้วเรือนมีในการนำกระดาษที่เหลื้อมาใช้ทำกระดาษ โน้ต ขวดน้ำหวาน หรือขวดแก้วอื่นที่ได้ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ในครั้วเรือนต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า กลุ่มที่มีรายได้ในครั้วเรือนต่อเดือน ระหว่าง 20,001-30,000 บาท เหมาะสมกว่ากลุ่มที่มีรายได้ในครั้วเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 20,001 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเหมาะสมกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 3 ปี ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่อยู่อาศัยและจำนวนสมาชิกในครั้วเรือนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ที่ระดับ นัยสำคัญ .05

กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 276 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยเหมาะสมสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมา คือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษ และหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ได้อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนเลือก ใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่ เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรม ในการคัดแยกขยะแต่ละประเภท และ

มีการนำส่วนที่ขายได้ไปจำหน่ายที่ร้านของเก่า

ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพรายได้ ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน และความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน และการรับรู้ข่าวสารที่ต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กิจจา ยงค์ดำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน และเปรียบเทียบพฤติกรรมของประชาชนพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling) โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยรวมมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย โดยในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนมีการเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับมาใช้ใหม่ได้อีก รวมถึงประเภทขยะกล่องกระดาษ หนังสือพิมพ์ ประชาชนได้เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้งานได้อีก ในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีการทิ้งขยะเปียกต้องมีภาชนะรองรับเสมอ รองลงมาประชาชนมีการทิ้งขยะตรงตามเวลานัดขององค์การบริหารส่วนตำบลควนขันที่มาเก็บเสมอ สำหรับด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมให้ความช่วยเหลือกับองค์การบริหารส่วนตำบลควนขันเป็นอย่างดี ในการช่วยลดขยะมูลฝอย

ผลเปรียบเทียบความแตกต่างพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล พบว่า รายได้ครัวเรือนต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ.05

พรทิพย์ บุญเพ็ญ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 185 คราวเรือน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวนทั้งหมด 185 คน การสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental sampling) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะในครัวเรือน และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการกำจัดขยะจากครัวเรือน ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะในครัวเรือน มีค่าความถี่มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด อันดับสุดท้าย คือ ด้านการกำจัดขยะจากครัวเรือน

พรธนา แลสันกลาง (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม และเพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอแนะของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคัดเลือกตัวแทนประชาชนของครัวเรือนของหมู่บ้านที่อาศัยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาว จำนวน 353 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมา คือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยใน

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย และนำกลับมาใช้ได้ อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนเลือกใส่ถุงพลาสติกใส่สิ่งของ ใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ ในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนส่วนใหญ่มิพฤติกรรม การคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งในถังขยะ ในด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า มีปัญหาด้านการแยกขยะที่มีพิษ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงปริมาณถังขยะยังไม่เพียงพอ จึงควรแก้ปัญหาด้วยการปลูกฝังความรู้ และปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชน รวมถึงการเพิ่มจำนวนถังขยะให้เพียงพอ

รัฐันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย และเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน ใช้วิธีการสุ่มจากประชาชนที่อาศัยในท้องถิ่นตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทดสอบใช้ค่าสถิติสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดีเมื่อวิเคราะห์ตามรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณการใช้ (Reduce) ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ด้านการซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repair) ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยประชาชนให้ความสำคัญอันดับ 2 ด้านการแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยประชาชนให้ความสำคัญอันดับ 3 ด้านการนำมาใช้ใหม่/ ใช้ซ้ำ (Reuse) ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยประชาชนให้ความสำคัญอันดับ 4 ด้าน การหลีกเลี่ยง (Reject) ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยประชาชนให้ความสำคัญอันดับ 5 และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่น พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน

ในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัย และเขตพื้นที่พักอาศัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามสัดส่วนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางทราย จำนวน 400 ครัวเรือน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าที่ความแปรปรวนทางเดียว และใช้วิธี LSD ในการจับรายคู่ เมื่อมีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) มีการปฏิบัติบ่อยครั้งมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการซ่อมแซมแก้ไขสิ่งของต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานต่อได้ (Repair) ส่วนการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงใช้ของผิดวัตถุประสงค์ (Reject)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในส่วนของผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า เพศ รายได้ในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และเขตพื้นที่พักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ขวัญจิตต์ จันทร์นาหว้า (2557) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ตัวแทนครัวเรือน โดยการสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างแน่นอน ระหว่างวันที่ 3-15 กุมภาพันธ์ 2557 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 394 ราย มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะก่อนการกำจัด โดยมีการคัดแยกมากถึง ร้อยละ 75.0-79.8 แต่มีการคัดแยกประเภทขยะอันตรายเพียง ร้อยละ 22.3-57.2 พฤติกรรมที่นิยมใช้มากที่สุด ในการกำจัดขยะประเภท

ขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะอันตราย คือ การนำไปทิ้งในถังขยะที่เทศบาลจัดไว้ให้ ส่วนขยะประเภทรีไซเคิลนิยมกำจัดโดยการนำไปขาย พฤติกรรมการนำกลับมาใช้ใหม่ พบค่อนข้างน้อย คือ มีเพียง ร้อยละ 26.7-53.0 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในการจัดประเภทขยะรีไซเคิลสูงถึง ร้อยละ 71.0-78.2 และมีความรู้ต่ำสุดในการคัดแยกขยะอันตราย ร้อยละ 46.1-51.5 สำหรับความรู้เรื่องวิธีการกำจัดขยะ ตอบถูกมากที่สุดในประเภทขยะอันตราย ร้อยละ 78.0 น้อยที่สุด คือ ขยะเปียกเพียงร้อยละ 32.1

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือนใน	จำนวนสมาชิกใน
1. ปาจริย์ หละต่าปริญญา (2550) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา	✓	✓	✓	✓	✓	
2. จีรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลธิการทหารบก	✓	✓	✓		✓	
3. วลัยพร สกุดพอง (2551) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. ชัชวาลย์ พุฒนพล (2551) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. เพ็ญพิศ ชันแก้ว (2552) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปรัง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 4 (ต่อ)

งานวิจัย	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือนใน รายปี	จำนวนสมาชิกใน ครอบครัว
6. จิตศิริพงศ์ กาทอง, คณัย ไทยดี และวันทนา จันทสิงห์ (2552) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	✓	✓	✓	✓	✓	
7. สมหญิง นุชปาน (2553) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี					✓	✓
8. กิตติ วิชาวงศ์ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9. กิจจา ยังคำ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	✓	✓	✓	✓	✓	
10. พรทิพย์ บุญเพ็ง (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด	✓	✓	✓	✓	✓	

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ตัวแปรตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย	การลดการใช้	การใช้ซ้ำ	การนำกลับมาใช้	ด้านคัดแยกขยะ
1. ปาจริย์ หละดำ ปริญญา (2550) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัววิมทะเลสาบสงขลา จังหวัดสงขลา	✓			✓
2. จีรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลอากาศทหารบก	✓		✓	✓
3. วลัยพร สกุลพอง (2551) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง	✓		✓	✓
4. ชัชวาลย์ พุทธนพล (2551) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา				✓
5. เพ็ญพิศ ชันแกลัว (2552) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง	✓			✓
6. จิตพิพงค์ กาทอง, ดนัย ไทยดี และวันทนา จันทสิงห์ (2552) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	✓		✓	
7. สมหญิง นุชปาน (2553) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	✓	✓	✓	
8. กิตติ วิชาวงศ์ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา	✓		✓	✓
9. กิจจา ยังดำ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล	✓		✓	✓

ตารางที่ 5 (ต่อ)

งานวิจัย	การลดการใช้	การใช้ซ้ำ	การนำกลับมาใช้	ด้านคัดแยกขยะ
10. พรทิพย์ บุญเพ็ญ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด	✓			✓
11. พรรณา แลตันกลาง (2555) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา	✓		✓	✓
12. รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในท้องถิ่นตำบล ไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	✓	✓	✓	
13. รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี	✓	✓		✓
14. ขวัญจิตต์ จันทร์นาหว้า (2557) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู			✓	✓

จากงานวิจัย ของวลัยพร สกกุลพอง (2551), ชัชวาลย์ พหุชนพล (2551), เพ็ญพิศ ชันแก้ว (2552), กิตติ วิชาววงศ์ (2554), พรรณา แลตันกลาง (2555), รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ซึ่งได้ศึกษาวิจัย โดยใช้เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นตัวแปรอิสระ ดังแสดงในกรอบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นตัวแทนของครัวเรือนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำนวน 7,506 ครัวเรือน (สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร, 2558)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนของครัวเรือนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำนวน 380 ครัวเรือน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

โดยผู้วิจัยใช้หลักการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane (n.d. อ้างอิงถึงใน ชานินทร์ ศิลปะจารุ, 2552, หน้า 45) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ .05คำนวณแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเป็น จำนวน 380 ชุด ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตร } n &= \frac{N}{1 + N e^2} \\ &= \frac{7,506}{1 + 7,506 * (0.0025)^2} \\ &= 379.76 \\ &\approx 380 \end{aligned}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด/ ขนาดของประชากรทั้งหมดซึ่งเท่ากับ 7,506

บ้านเรือน

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling error) ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ +/- 0.05 ภายใต้อัตราความเชื่อมั่น 95%

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ จะกำหนดจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น 45 ชุมชน มีขั้นตอน ดังนี้

1. คำนวณสัดส่วนของตัวอย่างตามขนาดประชากร จำแนกตามชุมชน
2. สุ่มตัวอย่างจากตัวแทนของบ้านเรือนละ 1 คน โดยสุ่มแบบบังเอิญ สอบถามจากหัวหน้าครัวเรือน กรณีหัวหน้าครัวเรือนไม่อยู่ จะสอบถามจากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ โดยมีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนของประชากรในชุมชนเขตสวนหลวง

พื้นที่การศึกษา	จำนวนบ้านเรือน	จำนวนตัวแทนบ้านเรือน
ชุมชนที่ 1	93	5
ชุมชนที่ 2	52	3
ชุมชนที่ 3	300	15
ชุมชนที่ 4	30	2
ชุมชนที่ 5	287	14
ชุมชนที่ 6	65	3
ชุมชนที่ 7	197	10
ชุมชนที่ 8	235	12
ชุมชนที่ 9	330	17
ชุมชนที่ 10	151	8
ชุมชนที่ 11	120	6
ชุมชนที่ 12	269	14
ชุมชนที่ 13	71	3
ชุมชนที่ 14	69	3
ชุมชนที่ 15	71	3
ชุมชนที่ 16	287	15
ชุมชนที่ 17	318	16
ชุมชนที่ 18	412	21
ชุมชนที่ 19	52	3

ตารางที่ 6 (ต่อ)

พื้นที่การศึกษา	จำนวนบ้านเรือน	จำนวนตัวแทนบ้านเรือน
ชุมชนที่ 20	46	2
ชุมชนที่ 21	200	10
ชุมชนที่ 22	203	10
ชุมชนที่ 23	78	4
ชุมชนที่ 24	122	6
ชุมชนที่ 25	160	8
ชุมชนที่ 26	309	16
ชุมชนที่ 27	134	7
ชุมชนที่ 28	241	12
ชุมชนที่ 29	37	2
ชุมชนที่ 30	276	14
ชุมชนที่ 31	187	9
ชุมชนที่ 32	226	11
ชุมชนที่ 33	210	11
ชุมชนที่ 34	200	10
ชุมชนที่ 35	70	4
ชุมชนที่ 36	367	19
ชุมชนที่ 37	175	9
ชุมชนที่ 38	126	6
ชุมชนที่ 39	170	9
ชุมชนที่ 40	185	9
ชุมชนที่ 41	68	3
ชุมชนที่ 42	46	2
ชุมชนที่ 43	95	5
ชุมชนที่ 44	57	3
ชุมชนที่ 45	109	6
รวม	7,506	380

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เรื่องพฤติกรรม การจัดการขยะของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ ตลอดจน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถาม แบ่ง ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถาม แบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบให้เลือกคำตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมจัดการขยะ จำนวน 12 ข้อ เป็นแบบ ประมาณค่า 4 ระดับ โดยเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

3 คะแนน หมายถึง ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับปฏิบัติเป็นประจำ 7 ครั้งต่อสัปดาห์

2 คะแนน หมายถึง ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์

1 คะแนน หมายถึง ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับปฏิบัติบางครั้ง 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์

0 คะแนน หมายถึง ประชาชนมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ใน ระดับไม่เคยปฏิบัติ 0 ครั้งต่อสัปดาห์

พิสัยคะแนนพฤติกรรมจัดการขยะจากข้อคำถาม มีคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 0-36 คะแนน การวิเคราะห์พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตสวนหลวง ใช้การ คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แสดงวิธีคิดอันตรภาคชั้น นำมาจัดเป็น 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์หาค่าพิสัย ดังนี้

1. หาพิสัย (Range) จากคะแนนที่ได้รับการสอบถาม มีคะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด 3-0
2. หาอันตรภาคชั้น (Interval) โดยการกำหนดพิสัยหารด้วยจำนวนชั้นเท่ากับ 4 ระดับ

(สมหญิง นุชปาน, 2553)

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรายกัชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{3-0}{4} \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะ ในการจัดการขยะเดิมข้อความ ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) จำนวน 3 ข้อ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่อง พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยจากนั้น นำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่า ครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ ตรวจสอบแล้ว นำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่
  - 3.1 อาจารย์ ดร.อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.2 อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
  - 3.3 นาย ธีระชัย อินทร์สุวรรณ เจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดชำนาญงาน ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตพระโขนง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยง หรือ

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's alpha ได้ค่าความเที่ยง หรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ .839 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้ มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 380 ชุด ไปเก็บกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน ในเขตพื้นที่เขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร และเก็บแบบถามคืนด้วยตนเอง โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 380 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ โดยการประมวลผลข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งสถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Level of significance)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องลักษณะข้อมูล และตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analytical statistics) ในการวิเคราะห์ โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ด้วยสถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ และ โดยภาพรวม 3 ด้าน คือ ด้านการลดใช้, ด้านการใช้ซ้ำ และด้านการการกลับมาใช้ใหม่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) คือ ค่าที่ได้จากการเอาผลรวมของค่าของข้อมูลทั้งหมด หารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 35-40) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. ใช้สถิติเชิงอนุมานวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) โดยข้อตกลงเบื้องต้น การใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ เพื่อทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปร 2 ตัว มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ค่า Expected ในแต่ละเซลล์ไม่ควรต่ำกว่า 5 แต่ถ้ามีไม่ควรเกิน 20% ของจำนวนเซลล์ทั้งหมด และไม่มีเซลล์ใดที่มีค่าเซลล์

Expected ต่ำกว่า 1 โดยผู้วิจัยจะทำการแก้ไข โดยยุบรายการ หรือประเภทที่อยู่ติดกันที่ สามารถรวมเข้าด้วยกันได้ เพื่อให้ค่า Expected มากกว่า 5 หรือ มากกว่า 1

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
2.03-3.00	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะที่ดีมาก
1.27-2.02	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะที่ดี
0.76-1.26	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะที่พอใช้
0.00-0.75	หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการจัดการขยะที่ต้องปรับปรุง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตสวนหลวง จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 380 ครั้วเรือน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครั้วเรือน จำนวนสมาชิกในครั้วเรือน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	117	30.79
หญิง	263	69.21
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	103	27.11
31-40 ปี	159	41.84
41-50 ปี	64	16.84
51-60 ปี	40	10.53
61 ปีขึ้นไป	14	3.68

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	2	0.53
ประถมศึกษา	10	2.63
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	50	13.16
อนุปริญญา/ ปวส.	59	15.52
ปริญญาตรี	192	50.53
สูงกว่าปริญญาตรี	67	17.63
อาชีพ		
พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	69	18.16
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	128	33.68
พนักงานบริษัทเอกชน	116	30.53
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	38	10.00
รับจ้างทั่วไป	26	6.84
อื่น ๆ	3	0.79
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	53	13.95
10,001-20,000 บาท	123	32.36
20,001-30,000 บาท	113	29.74
มากกว่า 30,000 บาท	91	23.95
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
ไม่เกิน 3 คน	101	26.57
4-6 คน	243	63.95
7-10 คน	28	7.37
มากกว่า 10 คนขึ้นไป	8	2.11
รวม	380	100.00

จากตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพ ส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.21 มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 41.84 รองลงมา คือ อายุไม่เกิน 30 ปี อายุ 41-50 ปี อายุ 51-60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.11, 16.84, 10.53 และ 3.68 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.53 รองลงมา คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ระดับอนุปริญญา/ ปวส. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ประถมศึกษา และไม่ได้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.63, 15.52, 13.16, 2.63 และ 0.53 ตามลำดับ โดยอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 33.68 รองลงมา คือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน พ่อบ้าน/ แม่บ้านค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 30.53, 18.16, 10.00, 6.84 และ 0.79 ตามลำดับ โดยรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมา คือ รายได้ 20,001-30,000 บาท รายได้ มากกว่า 30,000 บาท และรายได้ต่ำกว่าหรือ เท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.74, 23.95, และ 13.95 ตามลำดับ โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิก 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 63.95 รองลงมา คือ สมาชิกไม่เกิน 3 คน สมาชิก 7-10 คน และสมาชิกมากกว่า 10 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.57, 7.37 และ 2.11 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

ด้านการลดการเกิด ขยะมูลฝอย	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ				
1. การใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือ ตะกร้า ในการไปจ่ายตลาด เพื่อซื้ออาหารและสินค้า อื่น ๆ	50 (13.16)	89 (23.42)	130 (34.21)	111 (29.21)	1.21	1.01	พฤติกรรม พอใช้	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านการลดการเกิด ขยะมูลฝอย	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ				
2. การเลือกใช้สินค้าหรือ ผลิตภัณฑ์ที่มีความ ทนทาน อายุ การใช้งาน ยาวนาน	150 (39.47)	134 (35.26)	84 (22.11)	12 (3.16)	2.11	0.86	พฤติกรรม ดีมาก	2
3. การเลือกซื้อสินค้าชนิด เดิม เช่น กาแฟ นมผง ครีมอาบน้ำ ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม น้ำยาล้างจาน	159 (41.84)	126 (33.16)	89 (23.42)	6 (1.58)	2.15	0.83	พฤติกรรม ดีมาก	1
4. การเลือกใช้ถุงพลาสติก ใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบ เดียวมากกว่าใบเล็ก หลาย ๆ ใบ	125 (32.89)	157 (41.32)	90 (23.68)	8 (2.11)	2.05	0.81	พฤติกรรม ดีมาก	3
ภาพรวม ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย					1.88	0.61	พฤติกรรม ดี	

จากตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ พบว่า ประชาชน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับ พฤติกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 1.88 ($SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของพฤติกรรมจัดการขยะ มูลฝอย พบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการเลือก ซื้อสินค้าชนิดเดิม เช่น กาแฟ นมผง ครีมอาบน้ำ ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม น้ำยาล้างจาน เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับพฤติกรรมดีมาก มีค่าเฉลี่ย 2.15 ($SD = 0.83$) รองลงมา คือ ด้านการเลือกใช้ สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน อายุ การใช้งานยาวนาน มีค่าเฉลี่ย 2.11 ($SD = 0.86$) ด้านการเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ มีค่าเฉลี่ย 2.05 ($SD = 0.81$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือตะกร้า ในการไปจ่ายตลาด เพื่อซื้ออาหารและสินค้าอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 1.21 ($SD = 1.01$)

ตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการใช้ซ้ำ

ด้านการใช้ซ้ำ	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ ปฏิบัติ				
1. การนำถุงพลาสติกที่ไม่เปราะเปื้อน เก็บมาใส่ของอีกครั้ง	206 (54.21)	109 (28.69)	30 (7.89)	35 (9.21)	2.28	0.96	พฤติกรรม ดีมาก	1
2. การนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้เป็นถุงขยะ	197 (51.85)	86 (22.63)	58 (15.26)	39 (10.26)	2.16	1.03	พฤติกรรม ดีมาก	2
3. การนำขวดแก้วที่ใช้แล้ว เช่น ขวดกาแฟที่หมดแล้ว นำมาใส่น้ำตาลทราย หรือนำมาใช้ประโยชน์อื่น ๆ	116 (30.53)	104 (27.37)	134 (35.26)	26 (6.84)	1.82	0.95	พฤติกรรม ดี	3
4. การนำกระดาษ หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ที่เหลือมาใช้ เช่น นำมาเช็ดกระจก หรือ พับถุง	77 (20.26)	105 (27.63)	142 (37.37)	56 (14.74)	1.53	0.98	พฤติกรรม ดี	4
ภาพรวม ด้านการใช้ซ้ำ					1.95	0.75	พฤติกรรม ดี	

จากตารางที่ 9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการใช้ซ้ำในภาพรวม อยู่ในระดับพฤติกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 1.95 ($SD = 0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการนำถุงพลาสติกที่ไม่เปราะเปื้อน เก็บมาใส่ของอีกครั้ง เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับพฤติกรรมดีมาก มีค่าเฉลี่ย 2.28 ($SD = 0.96$) รองลงมา คือ ด้านการนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้เป็นถุงขยะมีค่าเฉลี่ย 2.16 ($SD = 1.03$) ด้านการนำขวดแก้วที่ใช้แล้ว เช่น ขวดกาแฟที่หมดแล้ว นำมาใส่น้ำตาลทราย หรือนำมาใช้ประโยชน์อื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 1.82 ($SD = 0.95$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการนำกระดาษ หรือกระดาษ

หนังสือพิมพ์ที่เหลื่อมมาใช้ เช่น นำมาเช็ดกระจก หรือ พับถุง มีค่าเฉลี่ย 1.53 ($SD = 0.98$)

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	ระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย				$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
	ปฏิบัติประจำ	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง	ไม่ปฏิบัติ				
1. การนำวัสดุประเภทเศษอลูมิเนียมไปบริจาคเพื่อนำไปทำประโยชน์ต่อไป เช่น ทำขาเทียม	77 (20.26)	109 (28.69)	137 (36.05)	57 (15.00)	1.54	0.96	พฤติกรรมดี	2
2. การนำวัสดุประเภทเศษเหล็ก เหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น นำเศษเหล็กที่เหลือมาดัดแปลงใหม่เป็นชั้นวางของเครื่องประดับภายในบ้าน	24 (6.32)	62 (16.31)	187 (49.21)	107 (28.16)	1.01	0.84	พฤติกรรมพอใช้	4
3. การนำวัสดุประเภทไม้ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ซ่อมแซมและเครื่องประดับภายในบ้าน	28 (7.37)	95 (25.00)	179 (47.10)	78 (20.53)	1.19	0.85	พฤติกรรมพอใช้	3
4. การนำวัสดุประเภทขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น คัดแยกกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ เพื่อนำไปขาย	115 (30.26)	126 (33.16)	124 (32.63)	15 (3.95)	1.90	0.88	พฤติกรรมดี	1
ภาพรวม ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่					1.41	0.66	พฤติกรรมดี	

จากตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ในภาพรวม อยู่ในระดับ

พฤติกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 1.41 ($SD = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการนำวัสดุประเภทขยะ ก่อองกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น คัดแยกกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์ เพื่อนำไปขาย เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับพฤติกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 1.90 ($SD = 0.88$) รองลงมา คือ ด้านการนำวัสดุประเภท เศษอูมิเนียมไปบริจาค เพื่อนำไปทำประโยชน์ต่อไป เช่น ทำขี้เถ้ามีค่าเฉลี่ย 1.54 ($SD = 0.96$) ด้านการนำวัสดุประเภทไม้ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ซ่อมแซม และเครื่องประดับภายในบ้าน มีค่าเฉลี่ย 1.19 ($SD = 0.85$) และลำดับ สุดท้าย คือ ด้านการนำวัสดุประเภทเศษเหล็ก เหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น นำเศษเหล็กที่เหลือมาดัดแปลงใหม่เป็นชั้นวางของ เครื่องประดับภายในบ้าน มีค่าเฉลี่ย 1.01 ($SD = 0.84$)

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในภาพรวม

พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	$\bar{x}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	1.88	0.61	พฤติกรรมดี	2
2. ด้านการใช้ซ้ำ	1.95	0.75	พฤติกรรมดี	1
3. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	1.41	0.66	พฤติกรรมดี	3
ภาพรวม พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	1.75	0.54	พฤติกรรมดี	

จากตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ในด้านภาพรวม อยู่ในระดับพฤติกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 1.75 ($SD = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการใช้ซ้ำ เป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับพฤติกรรมดี มีค่าเฉลี่ย 2.42 ($SD = 0.96$) รองลงมา คือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ย 1.88 ($SD = 0.61$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ย 1.41 ($SD = 0.54$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 12 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

เพศ	ระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย					χ^2	Sig.
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	รวม		
ชาย	12 (3.16)	23 (6.05)	54 (14.21)	28 (7.37)	117 (30.79)	14.993*	.00
หญิง	9 (2.37)	29 (7.63)	131 (34.47)	94 (24.74)	263 (69.21)		
รวม	21 (5.53)	52 (13.68)	185 (48.68)	122 (32.11)	380 (100)		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนก เพศ และระดับพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของระดับพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มประชาชน
เพศชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 14.21 รองลงมา คือ มีระดับ
พฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 7.37 ส่วนในกลุ่มประชาชน เพศหญิง ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มี
ระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 34.47 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก
คิดเป็นร้อยละ 24.74

และเมื่อทดสอบค่า (Chi-square) พบว่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 14.993 และมีค่า Sig. เท่ากับ .00
ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่น คือ เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอยของ
ประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 13 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

อายุ	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				χ^2	Sig.
	ปรับปรุง/ พอใช้	ดี	ดีมาก	รวม		
ไม่เกิน 30 ปี	24 (6.32)	52 (13.68)	27 (7.11)	103 (27.11)	24.028*	.00
31-40 ปี	40 (10.53)	61 (16.05)	58 (15.26)	159 (41.84)		
41-50 ปี	4 (1.05)	38 (10.00)	22 (5.79)	64 (16.84)		
51-60 ปี	4 (1.05)	27 (7.11)	9 (2.37)	40 (10.53)		
61 ปีขึ้นไป	1 (0.26)	7 (1.84)	6 (1.58)	14 (3.68)		
รวม	73 (19.21)	185 (48.68)	122 (32.11)	380 (100)		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามอายุ และระดับพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของระดับพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มประชาชน
อายุไม่เกิน 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 13.68 รองลงมา คือ
มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 7.11 ส่วนในกลุ่มประชาชนอายุ 31-40 ปี ส่วนใหญ่
เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 16.05 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับ
ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 15.26 กลุ่มประชาชนอายุ 41-50 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมใน
ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 5.79

กลุ่มประชาชน อายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 7.11 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 2.37 กลุ่มประชาชนอายุ 61 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 1.84 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 1.58

และเมื่อทดสอบค่า (Chi-square) พบว่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 24.028 และมีค่า Sig. เท่ากับ .00 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่น คือ อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 14 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

ระดับการศึกษา	ระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย					χ^2	Sig.
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	รวม		
ไม่เกินมัธยมศึกษา	5	16	29	12	62	31.906*	.00
ตอนปลาย/ ปวช.	(1.32)	(4.21)	(7.63)	(3.16)	(16.32)		
อนุปริญญา/ ปวส.	9	6	30	14	59	31.906*	.00
	(2.37)	(1.58)	(7.89)	(3.69)	(15.53)		
ปริญญาตรี	4	20	92	76	192	31.906*	.00
	(1.05)	(5.26)	(24.21)	(20.00)	(50.52)		
สูงกว่าปริญญาตรี	3	10	34	20	67	31.906*	.00
	(0.79)	(2.63)	(8.95)	(5.26)	(17.63)		
รวม	21	52	185	122	380		
	(5.53)	(13.68)	(48.68)	(32.11)	(100)		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา และระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จำแนกตาม ระดับการศึกษา

พบว่า กลุ่มประชาชนระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 7.63 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 4.21 ส่วนในกลุ่มประชาชนระดับการศึกษานุปริญญา/ ปวส. ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 7.89 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.69 กลุ่มประชาชนระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 24.21 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 20.00 กลุ่มประชาชนระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 8.95 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 5.26

และเมื่อทดสอบค่า (Chi-square) พบว่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 31.906 และมีค่า Sig. เท่ากับ .00 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่น คือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 4 อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 15 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

อาชีพ	ระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย					χ^2	Sig.
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	รวม		
พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	1 (0.26)	9 (2.37)	34 (8.95)	25 (6.58)	69 (18.16)	21.032*	.01
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5 (1.31)	13 (3.42)	63 (16.58)	47 (12.37)	128 (33.68)		
พนักงาน บริษัทเอกชน	12 (3.16)	13 (3.42)	62 (16.32)	29 (7.63)	116 (30.53)		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างทั่วไป/ อื่นๆ	3 (0.79)	17 (4.47)	26 (6.84)	21 (5.53)	67 (17.63)		
รวม	21 (5.53)	52 (13.68)	185 (48.68)	122 (32.11)	380 (100)		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามอาชีพ และระดับพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของระดับพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพ พ่อบ้าน/ แม่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 8.95 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 6.58 ส่วนในกลุ่มอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 16.58 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรม ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 12.37 กลุ่มอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับ พฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 16.32 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็น ร้อยละ 7.63 กลุ่มอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับ พฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 6.84 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็น ร้อยละ 5.53

และเมื่อทดสอบค่า (Chi-square) พบว่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 21.032 และมีค่า Sig. เท่ากับ .01 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่น คือ อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 5 รายได้ต่อเดือนในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 16 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนกับพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอย

รายได้ต่อเดือนใน ครัวเรือน	ระดับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย					χ^2	Sig.
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	รวม		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท	12 (3.16)	26 (6.84)	79 (20.79)	59 (15.53)	176 (46.32)	6.606	.36
20,001-30,000 บาท	8 (2.11)	16 (4.21)	56 (14.74)	33 (8.68)	113 (29.74)		
มากกว่า 30,000 บาท	1 (0.26)	10 (2.63)	50 (13.16)	30 (7.89)	91 (23.94)		
รวม	21 (5.53)	52 (13.68)	185 (48.68)	122 (32.11)	380 (100)		

จากตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามรายได้ต่อเดือนในครัวเรือน และระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จำแนกตามรายได้ต่อเดือนในครัวเรือน พบว่า กลุ่มรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 20.79 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 15.53 ส่วนในกลุ่มรายได้ต่อเดือนในครัวเรือน 20,001-30,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 14.74 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 8.68 กลุ่มรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนมากกว่า 30,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 13.16 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 7.89

และเมื่อทดสอบค่า (Chi-square) พบว่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 6.606 และมีค่า Sig. เท่ากับ .36 ซึ่งมากกว่า .05 นั้น คือ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานที่ 6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 17 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

จำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน	ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย					χ^2	Sig.
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	รวม		
ไม่เกิน 3 คน	7	13	46	35	101	3.133	.79
	(1.84)	(3.42)	(12.11)	(9.21)	(26.58)		
4-6 คน	12	33	125	73	243		
	(3.16)	(8.69)	(32.89)	(19.21)	(63.95)		
มากกว่า 7 คนขึ้นไป	2	6	14	14	36		
	(0.53)	(1.58)	(3.68)	(3.68)	(9.47)		
รวม	21	52	185	122	380		
	(5.53)	(13.68)	(48.68)	(32.11)	(100)		

จากตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เมื่อเปรียบเทียบร้อยละของระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า กลุ่มจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่เกิน 3 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 12.11 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 9.21 ส่วนในกลุ่มจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 32.89 รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 19.21 กลุ่มจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 7 คนขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับพฤติกรรมในระดับดี และดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.68 เท่ากัน รองลงมา คือ มีระดับพฤติกรรมในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 1.58

และเมื่อทดสอบค่า (Chi-square) พบว่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 3.133 และมีค่า Sig. เท่ากับ .79 ซึ่งมากกว่า .05 นั่น คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 18 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐาน
2. อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐาน
3. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐาน
4. อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ยอมรับสมมติฐาน
5. รายได้ต่อเดือนในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ผู้แสดงความคิดเห็นแบ่งออกเป็นประเด็นหลักได้ 4 ประเด็น คือ	20
1. ให้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ปลูกฝังให้ความรู้กับประชาชนทราบผลกระทบ และส่งเสริมลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย	10
2. ให้คัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อลดปริมาณขยะ	5
3. ให้หลีกเลี่ยงการใช้โฟม และขยะที่ย่อยสลายยาก	3
4. ให้นำเศษใบไม้หรือเศษอาหารมาทำปุ๋ยหมัก	2
ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น	360
รวม	380

ตารางที่ 19 ผู้ที่แสดงความคิดเห็น จำนวน 20 คน ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 360 คน โดยผู้ที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่าให้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ปลูกฝังให้ความรู้กับประชาชนทราบผลกระทบ และส่งเสริมลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย จำนวน 10 คน และรองลงมา คือ ให้คัดแยกขยะก่อนทิ้งเพื่อลดปริมาณขยะ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ด้านการใช้ซ้ำ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ผู้แสดงความคิดเห็นแบ่งออกเป็นประเด็นหลักได้ 4 ประเด็น คือ	16
1. ให้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ปลูกฝังให้ความรู้กับประชาชนทราบผลกระทบ และส่งเสริม ด้านการใช้ซ้ำ	11
2. ให้นำขวดพลาสติก ถูพลาสติก และกล่องกระดาษ นำมาใช้อีกครั้ง	5
ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น	364
รวม	380

จากตารางที่ 20 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นจำนวน 16 คน ผู้ไม่แสดงความคิดเห็นจำนวน 364 คน โดยผู้ที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่าให้รณรงค์ประชาสัมพันธ์ปลูกฝังความรู้กับประชาชนทราบผลกระทบ และส่งเสริมด้านการใช้ซ้ำจำนวน 11 คน และรองลงมา คือ ให้นำขวดพลาสติก ถุงพลาสติก และกล่องกระดาษ นำมาเก็บมาใช้อีกครั้ง จำนวน 5 คน

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ข้อความปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
ผู้แสดงความคิดเห็นแบ่งออกเป็นประเด็นหลักได้ 2 ประเด็น คือ	14
1. ให้จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ปลูกฝังประชาชน ส่งเสริม ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	9
2. ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับ ดัดแปลงวัสดุใหม่ เช่น ขวดแก้ว	5
กล่องกระดาษ ขวดพลาสติก	
ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น	366
รวม	380

จากตารางที่ 21 ผู้ที่แสดงความคิดเห็นจำนวน 14 คน ผู้ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 366 คน โดยผู้ที่แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นว่าให้จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ปลูกฝังประชาชนส่งเสริมด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ จำนวน 9 คน และรองลงมา คือ ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับดัดแปลงใหม่วัสดุ เช่น ขวดแก้ว กล่องกระดาษ ขวดพลาสติก จำนวน 5 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษาทั้งหมด 380 ครัวเรือน ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม โดยการทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi-square) โดยผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับพฤติกรรมดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 พฤติกรรมในด้านการใช้ซ้ำ อยู่ในระดับพฤติกรรมดี รองลงมา ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับพฤติกรรมดี และสุดท้าย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับพฤติกรรมดี

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร การทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi-square) จากผลการศึกษา พบว่า รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร แต่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านภาพรวม ประชาชนในเขตสวนหลวงมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับพฤติกรรมดี ในด้านการใช้ซ้ำมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ผลงานวิจัยของ วลัยพร สกกุลพอง (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง มาบตาพุด พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ผลงานวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ผลงานวิจัยของ พรทิพย์ บุญเพ็ญ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และ ผลงานวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในปฏิบัติบ่อยครั้ง ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างไม่เหมาะสม ผลงานวิจัยของ กิจจา ยังดำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่าในด้านภาพรวม ประชาชนในเขตสวนหลวงมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับพฤติกรรมดี ในด้านการใช้ซ้ำมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากประชาชน

ในเขตสวนหลวง นำขยะประเภทต่าง ๆ ที่สามารถใช้ได้ การนำถุงพลาสติกที่ไม่เปราะเปื้อนมาใส่ของ และการนำกลับมาใช้เป็นถุงขยะอีกครั้ง รวมถึงการนำขวดแก้วที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง มีดังนี้

1.1 ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัววิริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ผลงานวิจัยของ สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างเหมาะสม ผลงานวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ผลงานวิจัยของ พรทิพย์ บุญเพ็ญ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดี ผลงานวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างดี ชัดแจ้งกับการวิจัยของ ผลงานวิจัยของ กิจจา ยังดำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลดการเกิดปริมาณขยะมูลฝอย โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน อายุการใช้งานยาวนาน รวมถึงการใช้ถุงผ้า ตะกร้า หรือปั่นโต ในการไปจ่ายตลาด เพื่อซื้อสินค้า รวมถึงการเลือกซื้อสินค้าชนิดเดิม ซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และลดการเกิดปริมาณขยะมูลฝอย

1.2 ด้านการใช้ซ้ำ พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการใช้ซ้ำ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี สอดคล้องกับการวิจัยของผลงานวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในปฏิบัติบ่อยครั้ง ชัดแจ้งกับการวิจัยของผลงานวิจัยของ สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างไม่เหมาะสม และรัฐันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างไม่ดี ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ด้านการใช้ซ้ำส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนต้องการลดปริมาณขยะที่ไม่มีประโยชน์ในครัวเรือน ซึ่งประชาชนให้ความสำคัญกับ การนำบรรจุภัณฑ์ และวัสดุเหลือใช้อื่น นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถุงพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษหนังสือพิมพ์ที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้อีกครั้ง

1.3 ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ จีรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลศึกษาทหารบก โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดี ผลงานวิจัยของ วลัยพร สกุลพอง (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ผลงานวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ผลงานวิจัยของ พรธนา แลั่นกลาง (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก รัฐันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างดี ขัดแย้งกับ ผลงานวิจัยของ สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับค่อนข้างไม่เหมาะสม ผลงานวิจัยของ กิจจา ยังคำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี ทั้งนี้เนื่องจาก เขตสวนหลวง มีการจัดโครงการแยกขยะกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน ในการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำวัสดุประเภท เศษอลูมิเนียม เหล็ก ไม้ และคัดแยกกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ เพื่อนำไปขาย ทำให้เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าใหม่ และสร้างรายได้ในครัวเรือนได้อีกด้วย

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของ

ประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อภิปรายผลได้ ดังนี้

เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัววิมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ จีรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลาธิการทหารบก เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอเปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่ขัดแย้งกับการวิจัยของ วลัยพร สกุลทอง (2551) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับการวิจัยของ เพ็ญพิศ ชันแกล้ว (2552) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริงอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับการวิจัยของ กิจจา ยังดำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่าง ขัดแย้งกับการวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันจะมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากเมื่อมีขยะมูลฝอยหรือของเหลือเกิดขึ้นในครอบครัว ก็มักจะเป็นหน้าที่ของแม่บ้านในการจัดการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยในที่อยู่อาศัย จึงเป็นเหตุให้มีการปฏิบัติมากกว่าเพศชาย ที่ต้องทำงานนอกบ้าน

อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัววิมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ที่ระดับนัยสำคัญ

ทางสถิติ .05 และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ จีรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลธิการทหารบก อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันจะมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่ขัดแย้งกับการวิจัยของ กิจจา ยังคำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับการวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากกว่าจะมีประสบการณ์ในการจัดการปัญหาด้านขยะมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ทำให้สามารถตระหนักถึงปัญหาขยะมูลฝอยได้ดีกว่า และสามารถจัดการขยะได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย

ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ จีรวัดน์ พูลทรัพย์ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลธิการทหารบก ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมี พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ขัดแย้งกับการวิจัยของ ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ขัดแย้งกับการวิจัย

ของ วลัยพร สกุลทอง (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลเมือง มาบตาพุด พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ที่ไม่แตกต่างกัน ชัดแจ้งกับการวิจัยของ กิจจา ยังคำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ชัดแจ้งกับการวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งนี้ พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีความรู้พื้นฐานในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย ทำให้มีความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม รวมถึงดูแลรักษาความสะอาดภายในที่พักอาศัยได้ดีกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำ จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กัน

อาชีวะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของปาริณี หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า อาชีวะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ .05 ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอเปล่งยาว จังหวัด ฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ .05 ชัดแจ้งกับการวิจัยของ วลัยพร สกุลทอง (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการ จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมี พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน ชัดแจ้งกับการวิจัยของ เพ็ญพิศ ชันแก้ว (2552) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ควนปรัง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะ มูลฝอยไม่แตกต่างกัน ชัดแจ้งกับการวิจัยของ กิจจา ยังคำ (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการ จัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัด สตูล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ชัดแจ้งกับ

การวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากอาชีพของแต่ละครัวเรือน มีรูปแบบการประกอบอาชีพ ภารกิจที่สำคัญ และควบคุมบทบาทในชีวิตประจำวัน ต่างกันไป โดยพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือ พ่อบ้านแม่บ้าน ให้ความสำคัญและความร่วมมือ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าอาชีพพนักงาน บริษัทเอกชน รับจ้างทั่วไปและค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

รายได้ต่อเดือนในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปาจริย์ หละดำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า รายได้ต่อเดือนในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ วลัยพร สกุลพอง (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนต่างก็มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนต่างก็มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน ขัดแย้งกับการวิจัยของ เพ็ญพิศ ขันเกล้า (2552) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนต่างก็มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ขัดแย้งกับการวิจัยของ สมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ขัดแย้งกับการวิจัยของ กิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ขัดแย้งกับการวิจัยของ รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์ (2556) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในท้องถิ่นของประชาชนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่ารายได้ต่อเดือนในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งนี้ พบว่า กลุ่มที่มีรายได้น้อยต่อเดือน ที่สูงกว่ากับกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า มีพฤติกรรมการตั้งซื้อสินค้า เพื่ออุปโภคบริโภคไม่ต่างกัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญพิศ ชันแก้ว (2552) ศึกษา เรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการ ขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมหญิง นุชปาน (2553) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ การวิจัยของกิตติ วิชาวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า จำนวน สมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งนี้พบว่าครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากหรือน้อย จะมีพฤติกรรมอุปโภค บริโภคไม่ต่างกัน และมีการทิ้งขยะมูลฝอยอยู่ในปริมาณเท่าเดิม ดังนั้น ภาครัฐ จึงต้องมีหน้าที่ให้ ความรู้ ความสำคัญกับปัญหาขยะ ให้ประชาชนจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสม และส่งเสริมให้ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ว่าจะครอบครัวเล็กหรือใหญ่ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่าง ถูกวิธี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง มีระดับพฤติกรรมดี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะจากการศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการวิจัย พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ผู้บริหารของสำนักงานเขตสวนหลวง ควรวางแผนนโยบายในการส่งเสริมประชาชน ในทุกเพศ ทุกวัย ในแต่ละระดับการศึกษา และอาชีพ ทุกอาชีพ มีความรู้ และมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย อย่างถูกวิธีเหมาะสม ใน ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหามลพิษ

2. จากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย การนำวัสดุประเภท เศษเหล็ก และไม้ เหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น เศษเหล็ก และไม้ ที่เหลือนำมาตัดแปลง ใหม่ เป็นชั้นวางของ นำมาซ่อมแซม และทำเครื่องประดับภายในบ้าน น้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร ของสำนักงานเขตสวนหลวง ควรวางแผนนโยบายในการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับ เศษเหล็ก และไม้ ที่เหลือนำมาตัดแปลงใหม่ นำมาซ่อมแซม และทำเครื่องประดับภายใน

3. จากการวิจัย พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะ ให้เขตสวนหลวง ควรวางแผนนโยบาย ในการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับ การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การหลีกเลี่ยงการใช้โฟม และขยะที่ ย่อยสลายยาก และการนำเศษใบไม้ หรือเศษอาหาร มาทำปุ๋ยหมัก อีกทั้งให้ประชาชนทราบ ผลกระทบของปัญหาขยะ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เพื่อให้นโยบายให้ความรู้กับประชาชน ทุกเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ถูกวิธีเหมาะสม และประสบความสำเร็จ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของ สำนักงานเขตสวนหลวง ควรวางแผน และจัดกิจกรรม รมรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ในแต่ละระดับการศึกษา และทุกอาชีพ มีความรู้ เกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ด้านการลดใช้ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหามา

2. เพื่อให้นโยบายให้ความรู้กับประชาชนในการนำวัสดุประเภทเศษเหล็ก และไม้ เหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น นำเศษเหล็ก และไม้ ที่เหลือนำมาตัดแปลงใหม่ เป็นชั้นวางของ ซ่อมแซม และทำเครื่องประดับภายในบ้าน ประสบความสำเร็จ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของ สำนักงานเขตสวนหลวง ควรวางแผนและจัดกิจกรรม รมรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ เกี่ยวกับ การนำเศษเหล็กและไม้ ที่เหลือนำมาตัดแปลงใช้ใหม่ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ให้เกิด ประโยชน์ต่อครัวเรือนและชุมชน

3. เพื่อให้นโยบายให้ความรู้กับประชาชนใน การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การหลีกเลี่ยง การใช้ขยะที่ย่อยสลายยาก และการนำเศษใบไม้ หรือเศษอาหาร มาทำปุ๋ยหมัก อีกทั้งให้ประชาชน ทราบผลกระทบของปัญหาขยะ ประสบความสำเร็จ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของ สำนักงาน เขตสวนหลวง ควรวางแผนและจัดกิจกรรม รมรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ ในการลดการใช้ขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การหลีกเลี่ยงขยะที่ย่อยสลายยาก เพื่อลด ปริมาณขยะมูลฝอย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการ ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เกี่ยวกับความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการ ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการ ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตอื่น ๆ เพื่อลดปริมาณขยะ และเปรียบเทียบผลการศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2547). การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร. เข้าถึงได้จาก
http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_garbage.html
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551). ความรู้เรื่องการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่.
เข้าถึงได้จาก http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_3R.htm
- กรมควบคุมมลพิษ. (2554). ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก
และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse Recycle: 3Rs).
เข้าถึงได้จาก http://infofile.pcd.go.th/law/Draft_3R54.pdf
- กรมควบคุมมลพิษ. (2557). สถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2556. เข้าถึงได้จาก
<http://www.pcd.go.th/Public/News/GetNewsThai.cfm?task=lt2014&id=17119>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552). มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล. เข้าถึง
ได้จาก <http://www.tlg.rmutt.ac.th/?p=3586>
- กิจจา ยังคำ. (2554). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลควนขัน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิตติ วิชาวงศ์. (2554). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลทุ่งสะเดา ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานท้องถิ่น,
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญจิตต์ จันทร์นาหว้า. (2557). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตำบลนากลาง
อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
สาขาวิชาการพัฒนาสุขภาพชุมชน, คณะแพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตติพงษ์ กาทอง, ดนัย ไทยดี และวันทนา จันทสิงห์. (2552). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง
จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- จิรวัดน์ พูลทรัพย์. (2550). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะของผู้พักอาศัยในอาคารที่พักข้าราชการ กรมพลธิการทหารบก. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- ชัชวาลย์ พุฒนพล. (2551). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลแม่ลาว อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. รายงานการศึกษาระดับรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ณัฐรดี คงคั่น. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.*
- ปาจริย์ หละดำ. (2550). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา. เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาครอบครัวและสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- พรทิพย์ บุญเพ็ญ. (2554). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พรรณนา แลต้นกลาง. (2555). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยพะเยา.*
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุขพุทธศักราช 2535. (2550, 27 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 1.*
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535. (2535, 29 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 2.*
- พัชรี หอวิจิตร. (2529). *การจัดการขยะมูลฝอย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*

- เพ็ญพิศ ชันแก้ว. (2552). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง*. รายงานการศึกษาอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัฐนันท์ บุญประดิษฐ์. (2556). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในท้องถิ่นตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา*. ปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์. (2556). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วลัยพร สกุดพอง. (2551). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมหญิง นุชปาน. (2553). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเขตเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานกรุงเทพมหานคร. (2558). *ที่ตั้งและอาณาเขต*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkok.go.th/info/>
- สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. (2558). *ข้อมูลทั่วไปของเขตสวนหลวง*, เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkok.go.th/suanluang>
- สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. (2558). *ข้อมูลจำนวนประชากรในชุมชน*. วันที่ค้นข้อมูล 15 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkok.go.th/social/page/sub/3607>
- สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2558 ก). *ข้อมูลปริมาณมูลฝอยที่จัดเก็บได้ประจำปีงบประมาณ 2554-2558*. วันที่ค้นข้อมูล 15 มกราคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkok.go.th/environment>

สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2558 ข). *แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558-2562*. เข้าถึงได้จาก

http://203.155.220.174/pdf/plan%20waste_1.pdf

สุเมธ เดียวอิสเรศ. (2527). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนาการพิมพ์.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์แนวทางการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพิน แสงสว่าง. (2539). *จิตวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สยามศิลป์.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ที่ ศธ. ๖๖๒๕.๒/๐๑๐๘

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ด้วยวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าวได้จัดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชางานนิพนธ์ ซึ่งนายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล รหัสนิสิต ๕๗๙๓๐๑๙๙ เป็นนิสิตหลักสูตรดังกล่าว ได้จัดทำงานนิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการนี้ วิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเปี่ยมไปด้วยประสบการณ์ จึงขอเรียนเชิญท่านให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตดังกล่าวด้วย วิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐวัฒน์ พิมลจินดา)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

โทรศัพท์. ๐-๓๘๗๔-๕๘๕๑-๒ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๓๘๗๔-๕๘๕๑-๒ ต่อ ๑๒๐

ผู้วิจัย นายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล ๐๘๕-๑๑๗๑๑๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ๒๓๗๕ ต่อ ๑๑๒

ที่ ศธ.๖๖๒๕.๒/๑๙๑

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เรียน ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ

ด้วยวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าวได้จัดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชางานนิพนธ์ ซึ่งนายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล รหัสนิสิต ๕๗๙๓๐๑๙๙ เป็นนิสิตหลักสูตรดังกล่าว ได้จัดทำงานนิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการนี้ วิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเปี่ยมไปด้วยประสบการณ์ จึงขอเรียนเชิญท่านให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตดังกล่าวด้วย วิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(นายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

ที่ ศธ. ๖๖๒๕.๒/๐๑๐๙

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานนิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร

ด้วยวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าวได้จัดให้มีการเรียนการสอนในรายวิชางานนิพนธ์ ซึ่งแก่นายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล รหัสนิสิต ๕๗๙๓๐๑๙๙ เป็นนิสิตหลักสูตรดังกล่าว ได้จัดทำงานนิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการนี้ วิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล เข้าเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปจัดทำงานนิพนธ์ในหัวข้อเรื่องข้างต้นตามวันและเวลาที่ท่านเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา วิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(นายณัฐวัฒน์ พิมลจินดา)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

โทรศัพท์. ๐-๓๘๗๔-๕๘๕๑-๒ ต่อ ๑๑๒

โทรสาร. ๐-๓๘๗๔-๕๘๕๑-๒ ต่อ ๑๒๐

ผู้วิจัย นายณัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล ๐๘๕-๑๑๗๑๑๔๔

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามการศึกษา

เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางให้กับเขตสวนหลวง ได้นำข้อมูลนี้ ไปช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตสวนหลวง ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยของเขตสวนหลวง จำนวน 3 ข้อ

ในการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามโปรดตอบให้ครบทุกข้อ แต่ละตอน ขอให้ท่านตอบตามความคิด และความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ถือเป็นความรู้ทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อ การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตสวนหลวง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ในความร่วมมือมา ณ. โอกาสนี้ ที่ท่านให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

นาย ญัฐวัฒน์ นิมิตรมงคล

นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลด้านบุคคลของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. ปัจจุบันอายุ

1. ไม่เกิน 30 ปี

2. 31-40 ปี

3. 41-50 ปี

4. 51-60 ปี

5. 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ไม่ได้ศึกษา

2. ประถมศึกษา

3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

4. อนุปริญญา/ ปวส.

5.ปริญญาตรี

6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

1. พ่อบ้าน/ แม่บ้าน

2. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

3. พนักงานบริษัทเอกชน

4. ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว

5. รับจ้างทั่วไป

6. อื่นๆ.....

5. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

2. 10,001 - 20,000 บาท

3. 20,001 - 30,000 บาท

4. มากกว่า 30,000 บาท

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

1. ไม่เกิน 3 คน

2. 4-6 คน

3. 7-10 คน

4. มากกว่า 10 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ว่าเป็นจริง

มากที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ โดยพิจารณาจากข้อความข้างล่าง ดังนี้

- 3 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ 7 ครั้งต่อสัปดาห์
- 2 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์
- 1 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์
- 0 หมายถึง ไม่ปฏิบัติ 0 ครั้งต่อสัปดาห์

พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติเป็นประจำ 3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง 2	ปฏิบัติบางครั้ง 1	ไม่ปฏิบัติ 0
ด้านการลดการใช้ขยะมูลฝอย				
1. ท่านใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือตะกร้า ในการไปจ่ายตลาดเพื่อซื้ออาหารและสินค้าอื่น ๆ				
2. ท่านเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน อายุการใช้งานยาวนาน				
3. ท่านเลือกซื้อสินค้าชนิดเติม เช่น กาแฟ นมผง ครีมน้ำ ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม น้ำยาล้างจาน				
4. ท่านเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ				

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับการปฏิบัติ			
	ปฏิบัติเป็นประจำ 3	ปฏิบัติบ่อยครั้ง 2	ปฏิบัติบางครั้ง 1	ไม่ปฏิบัติ 0
ด้านการใช้ซ้ำ				
5. ท่านนำถุงพลาสติกที่ไม่เปราะเปื้อน เก็บมาใส่ของอีกครั้ง				
6. ท่านนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้เป็นถุงขยะ				
7. ท่านนำขวดแก้วที่ใช้แล้ว เช่น ขวดกาแฟที่หมดแล้ว นำมาใส่น้ำตาลทราย หรือนำมาใช้ประโยชน์อื่น ๆ				
8. ท่านนำกระดาษ หรือกระดาษหนังสือพิมพ์ที่เหลื้อมาใช้ เช่น นำมาเช็ดกระจก หรือ พับถุง				
ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่				
9. ท่านนำวัสดุประเภท เศษอลูมิเนียมไปบริจาค เพื่อนำไปทำประโยชน์ต่อไป เช่น ทำขาเทียม				
10. ท่านนำวัสดุประเภทเศษเหล็ก เหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น นำเศษเหล็กที่เหลือมาดัดแปลงใหม่เป็นชั้นวางของ เครื่องประดับภายในบ้าน				
11. ท่านนำวัสดุประเภท ไม้ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ซ่อมแซม และเครื่องประดับภายในบ้าน				
12. ท่านนำวัสดุประเภทขยะประเภทกล่องกระดาษ หรือหนังสือพิมพ์ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น คัดแยกกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ เพื่อนำไปขาย				

ตอนที่ 3 เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของสวนหลวง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

1. การลดการเกิดขยะมูลฝอย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการใช้ซ้ำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.839	12

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการลดการใช้ขยะมูลฝอย 1	18.1000	43.059	.348	.837
ด้านการลดการใช้ขยะมูลฝอย 2	18.2333	48.668	-.155	.871
ด้านการลดการใช้ขยะมูลฝอย 3	18.6000	36.869	.730	.807
ด้านการลดการใช้ขยะมูลฝอย 4	18.6667	36.920	.816	.801
ด้านการใช้ซ้ำ 1	18.4333	36.599	.806	.801
ด้านการใช้ซ้ำ 2	18.5667	37.426	.773	.805
ด้านการใช้ซ้ำ 3	18.3667	37.206	.767	.805
ด้านการใช้ซ้ำ 4	18.6000	51.421	-.405	.878
การนำกลับมาใช้ใหม่ 1	18.6333	37.551	.757	.806
การนำกลับมาใช้ใหม่ 2	18.5000	40.397	.486	.828
การนำกลับมาใช้ใหม่ 3	18.5333	42.120	.340	.839
การนำกลับมาใช้ใหม่ 4	18.6000	37.972	.753	.807